Qedimqi "Shinjyang Géziti"

9 - bölüm

Izahat

Eziz wetendashlar,

Hozuringlargha sunulghan “Erk Géziti”, “Inqilabi Sherqiy Türkistan‟ we qedimqi „Shinjiang Géziti‟ qatarliq bu Gézitler 1930- yillardin 1950 – yillarning otturilirigha qeder wetinimizde neshir qilinghan gézitlerdin ibaret bolup, Shu dewirnig Siyasiy, ijtimaiy weziyiti, tarixi we medeniyitini tetqiq qilishta belgilik paydilinish qimmitige ige.

Mezkur Gézitler wetenperwer inqilapchi, yazghuchi, shair merhum Nizamiddin Hüseyin ependining gheyretliri bilen bügünki D U Q bash katiwi, Yawrupa Sherqiy Türkistan Birliki teshkilatning reisi Dolqun Eysa ependige yetküzüp bérilgen.

Möhtirem Dolqun Eysa ependi bu gézitler üchün köp iqtisad we waqit ajritip, yuqiri téxnik xadimlarning yardimide süretke tartip chiqqan. Bizning keng oqurmenlirimizni bu tarixi matériyallar bilen teminlesh teliwimizge binaen, Dolqun Eysa ependi 2000 parchigha yéqin gézit süretlirini bizge teqdim qildi. Bu munasiwet bilen, Dolqun Eysa ependige bu yerde chungqur hörmet we teshekkürlirimizni bildürimiz.

Tetqiqatchilirimizning bu matériyalni qimmetlik arxip süpitide saqliwélishini we kéreklik tetqiqat ishlirida paydilinishini tewsiye qilimiz.

Wetinim torida élan qilinghan herqandaq matériyal wetendashlirimizning cheklimisiz paydilinishi üchün ochuq. Xalighanche chüshiriwélip saqliwalsingiz we tor betliride élan qilsingiz bolidu.

Hörmet bilen:

Wetinim Tori Idare Hey´iti

18-اوکتبر 234- سان

شینجاڭ گېزیتی

2-بەت

اوروومچی شهریده قوربان عید بایرامینینگ اوتکوزولوشی

(ج. ن. آ.): اسلام دینیده اولوغ اوتکور امام، آخونوم، معتبر کیلارنڭ بو یلقی قوربان عید بایرامی و باشلار خوسو معتبر لری شهالی شورویمزنڭ هواسی اویدان بولغان بر باشلاری بولوپ 400گه یاقین کشی کونگه توغری کلدی. اشتراك قیلدی.

مهیم بر خبر

مسعود افندیگه بیر تلیغرام

یاڭی سوغالار

مسعود افندی صبریننگ قیممەتلیك کورسەتمەلری

کورگەن یاڭە نەرسەلەردن

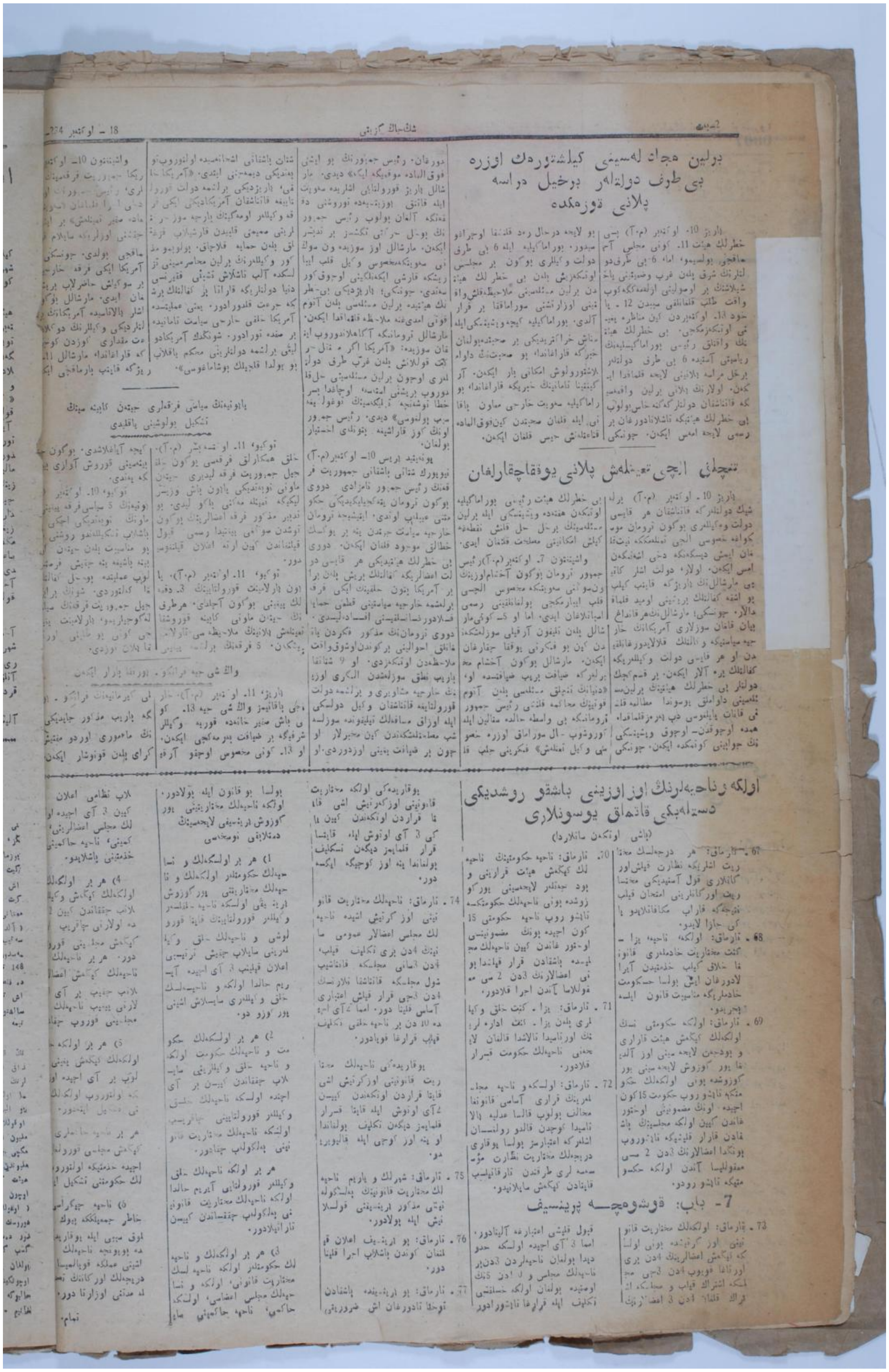

برلین مجادلەسینی کیلشتورەك اوزرە بی طرف دولتلەر بوخیل دراسه پلانی توزمکده

تنچلق اوچی تعیینلەش پلانی یوقاچقارلغان

اولکه ، ناحیه‌لەرنك اوز اوزینی باشقو روشدیکی دستلەبکی قائده‌ق یوسونلاری

(باشی اوتکەن سانلاردا)

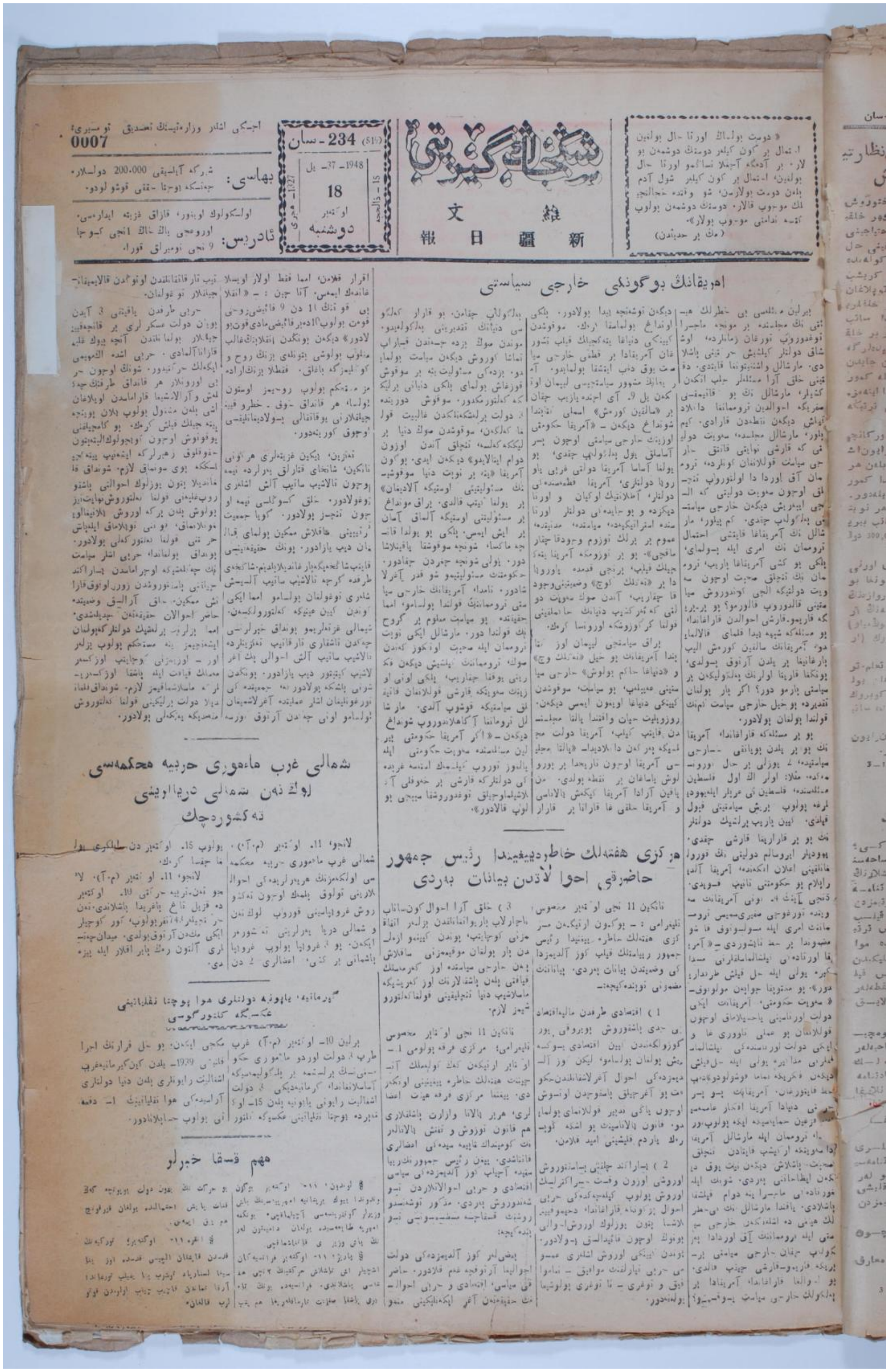

شنجاڭ گېزىتى

新疆日報

234 - سان

1948 - 37 - يل

18 اوكتبر

دوشنبه

امریقانڭ بوگونكى خارجى سياستى

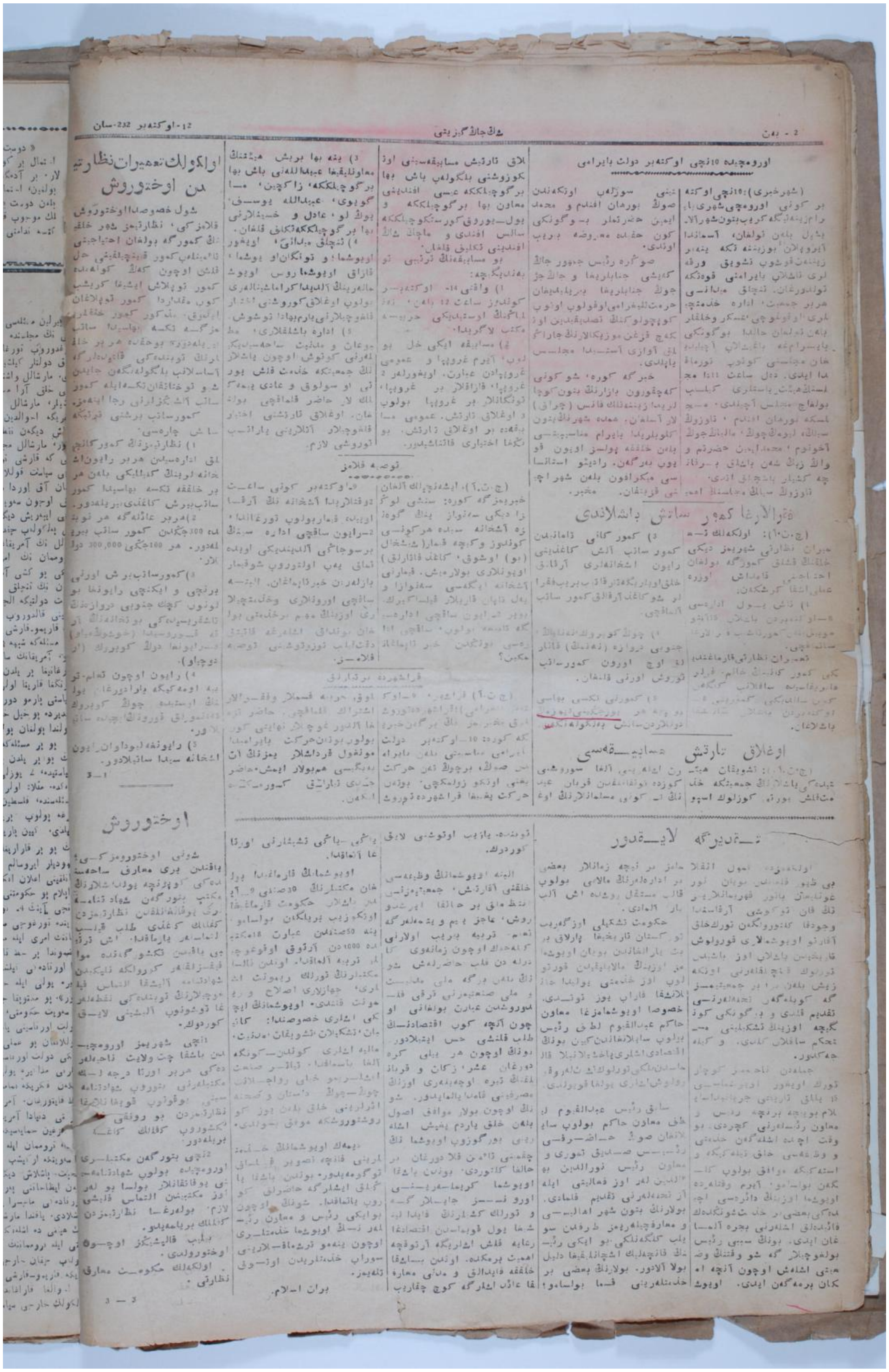
٢ - بەت	شىنجاڭ گېزىتى	١٢-ئوكتەبىر ٢٣٢-سان

ئورومچىدە ١٠نچى ئوكتەبىر دولت بايرامى

ئولكىلىك تەمىرات نظارتىدىن ئوقتۇرۇش

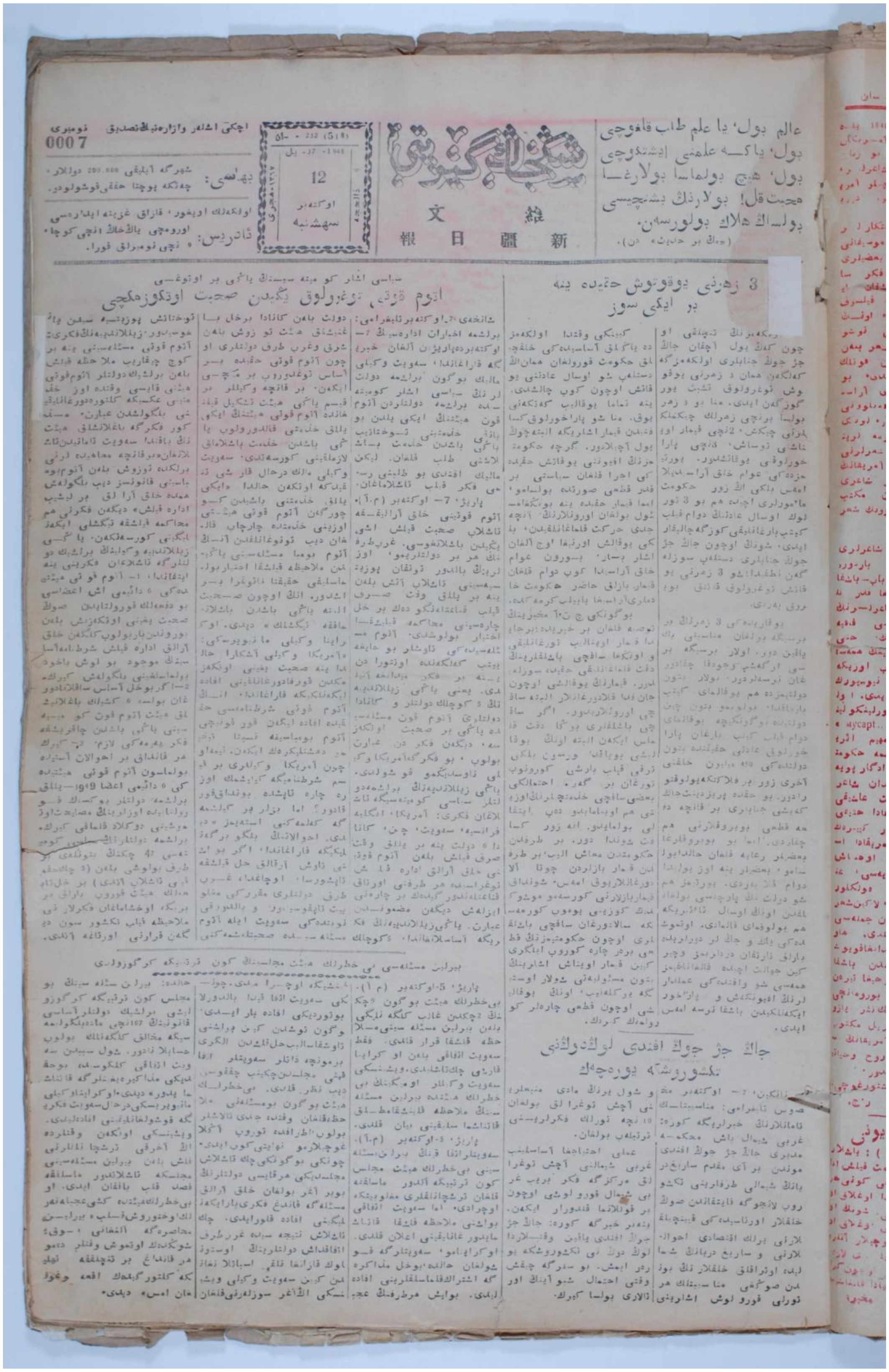
شىنجاڭ گېزىتى

新疆日報

12
ئوكتەبىر
سەيشەنبە

ئالىم بول، يا ئىلىم تالىپ قىلغۇچى بول، ياكى ئىلىمنى ئىشىتكۈچى بول، ھېچ بولمىسا بولارغا مۇھەببەت قىل! بولارنىڭ بەشىنچىسى بولساڭ ھالاك بولىسەن.

3 زەھەرنى يوقۇتۇش ھەققىدە يەنە بىر ئىككى سۆز

ئاتوم قۇۋۋىتى توغرۇلۇق يېڭىدىن سۆھبەت ئۆتكۈزمەكچى

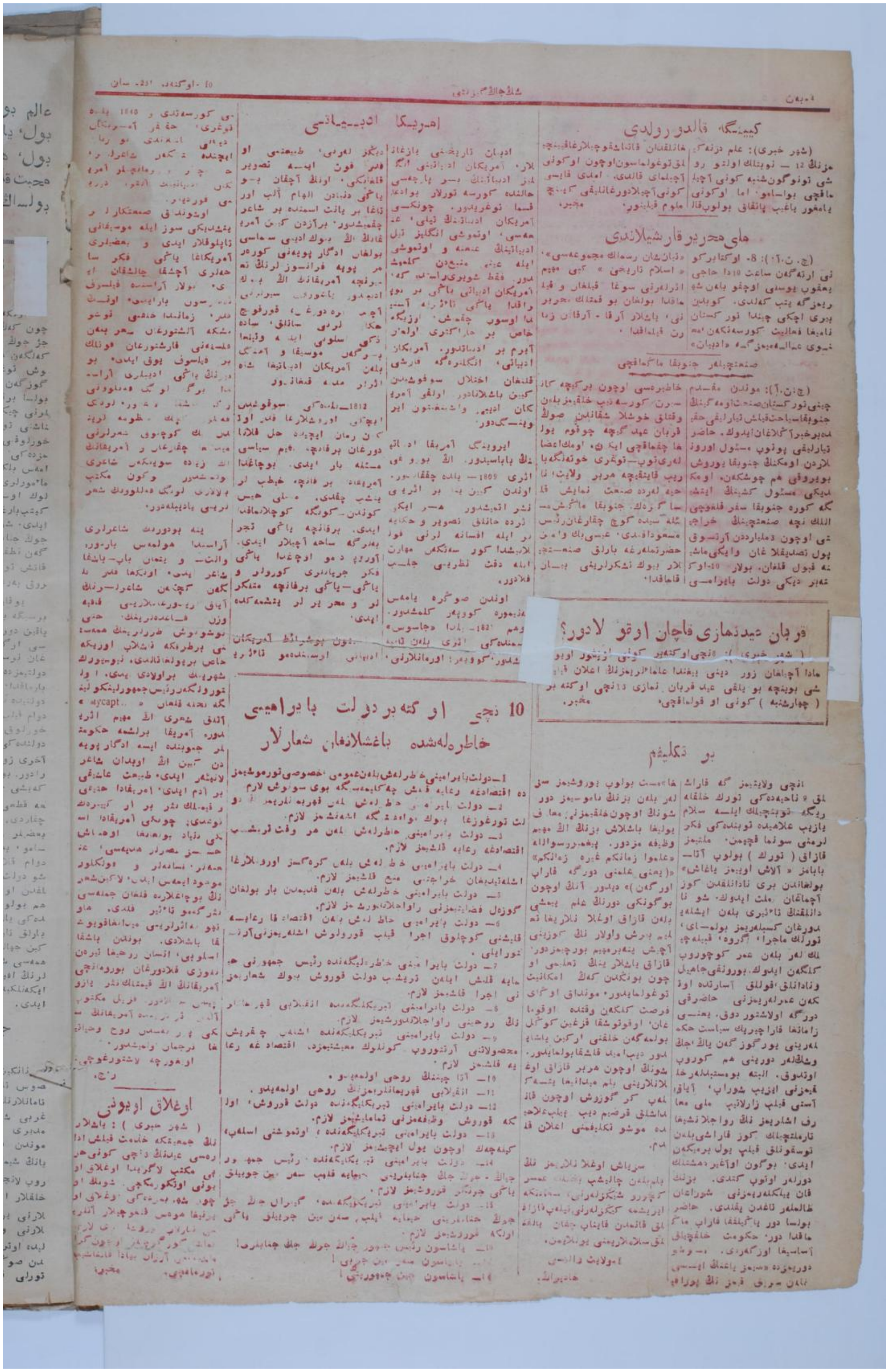

امریکا ادبیاتی

کیمیلگه قالدورولدی

10 نچی اوکتبر دولت بایرامی

خاطرەلەشدە باغشلانغان شعارلار

بر تکلیفم

قربان عید نمازی قاچان اوقولادور؟

اوغلاق اویونی

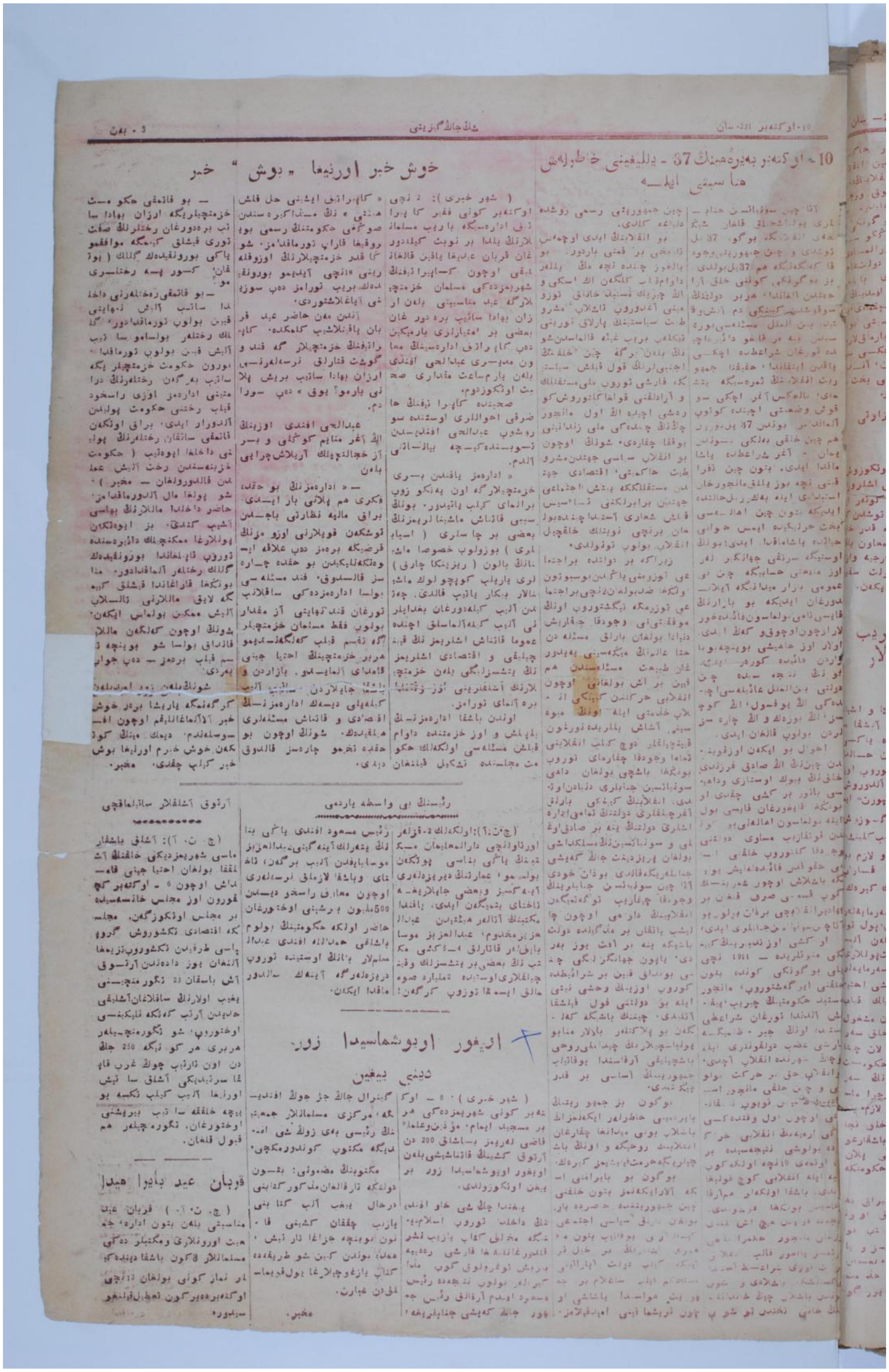

١٠ - اوكتەبر ١٩٤٨ - سان　　　شنجاڭ گېزىتى　　　٣ - بەت

10 - اوكتەبر بەيرەمىنىڭ 37 - يىللىقىنى خاطىرلەش مناسبىتى ايلەن

خوش خبر اورنىغا «بوش» خبر

رئیسىمىز بىر واسطە يارەمى

آرتوق آشلىقلار ساتىلماقچى

قوربان عيد بايرامى

ا ئيفور اوبوشماسىدا زور يىغىن

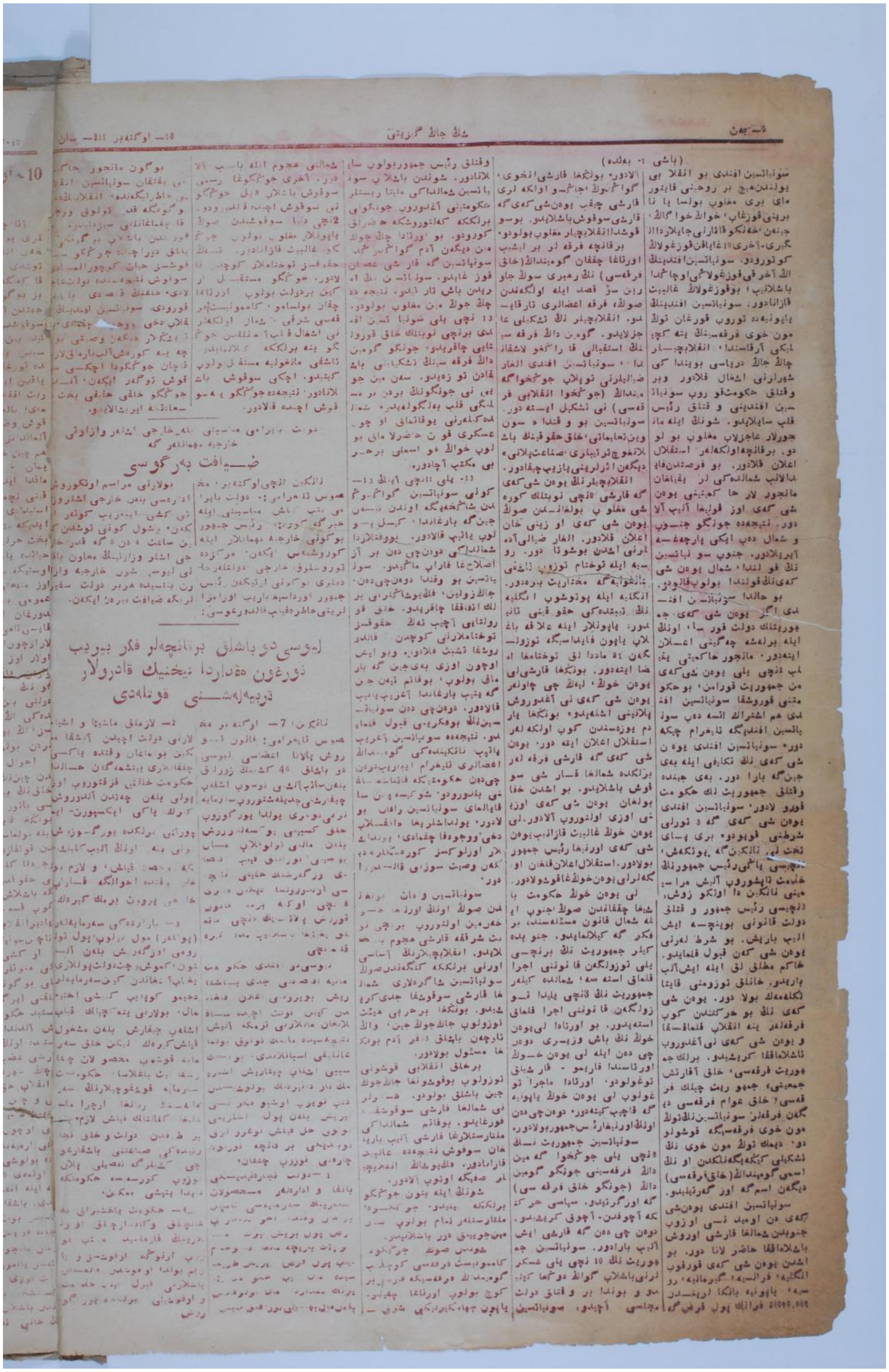

دوست ۋە برادەرى مۇناسىۋەتى بىلەن خارجى ئىشلار ۋازارەتى خارجىيە مېھمانلارگە

ضــيافت بەرگوسى

لەۋسى دو باشلىق برىانچەلەر فكر بېرىپ
نورغون ھەدارلاردا تېخنىك قادرولار
تربىيەلەشــنى قوللەدى

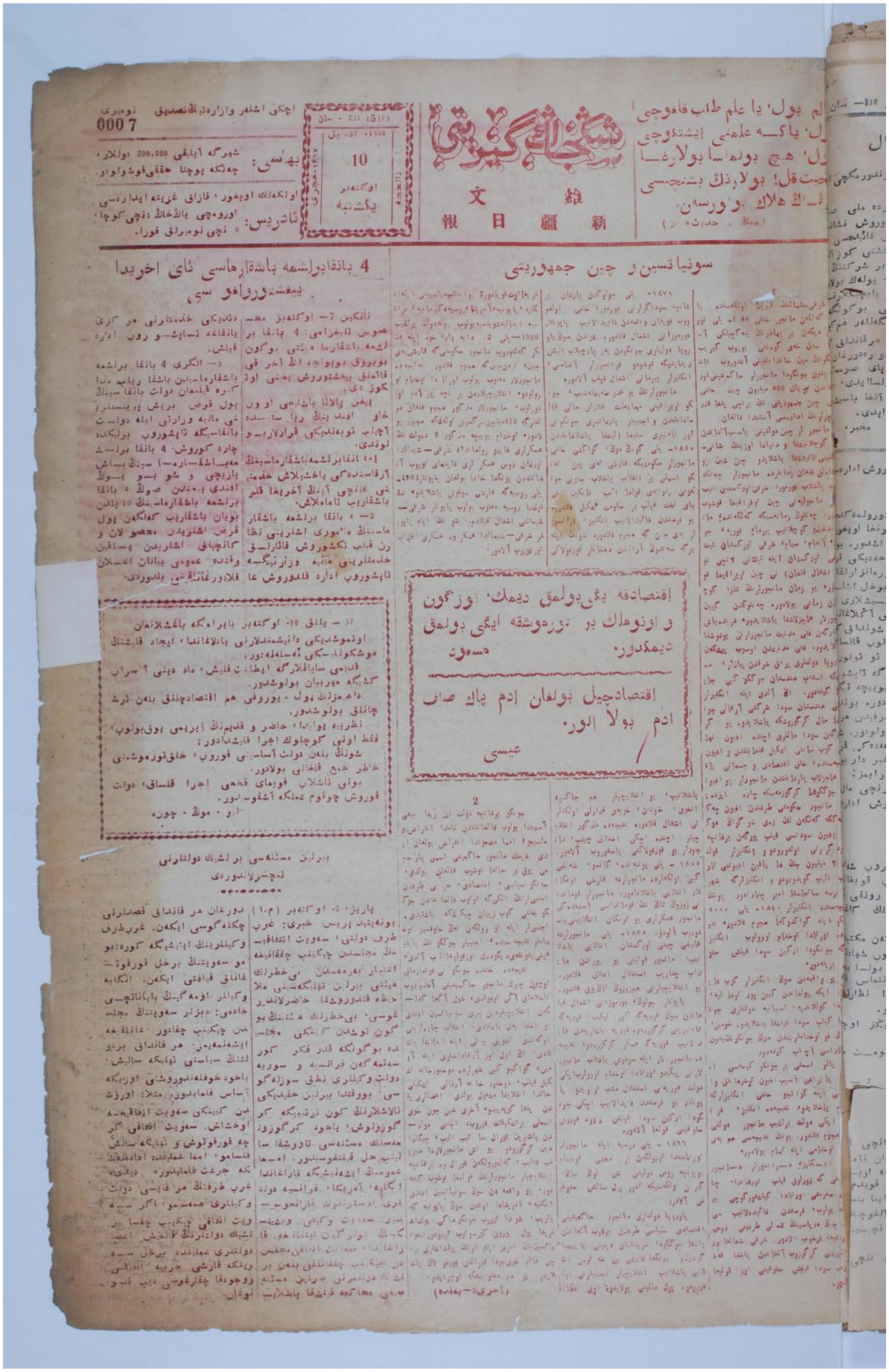

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日報

سوۋېتىستان ۋە چىن جۇمھۇرىيىتى

اقتصادقه ئېگى بولمق ديمك، اوزگون
و اونومەلك بر توزەوشقه ايگى بولمق
ديمكدور.
مسعود

اقتصادچيل بولغان ادم پاك صاف
ادم بولا الور.
عيسى

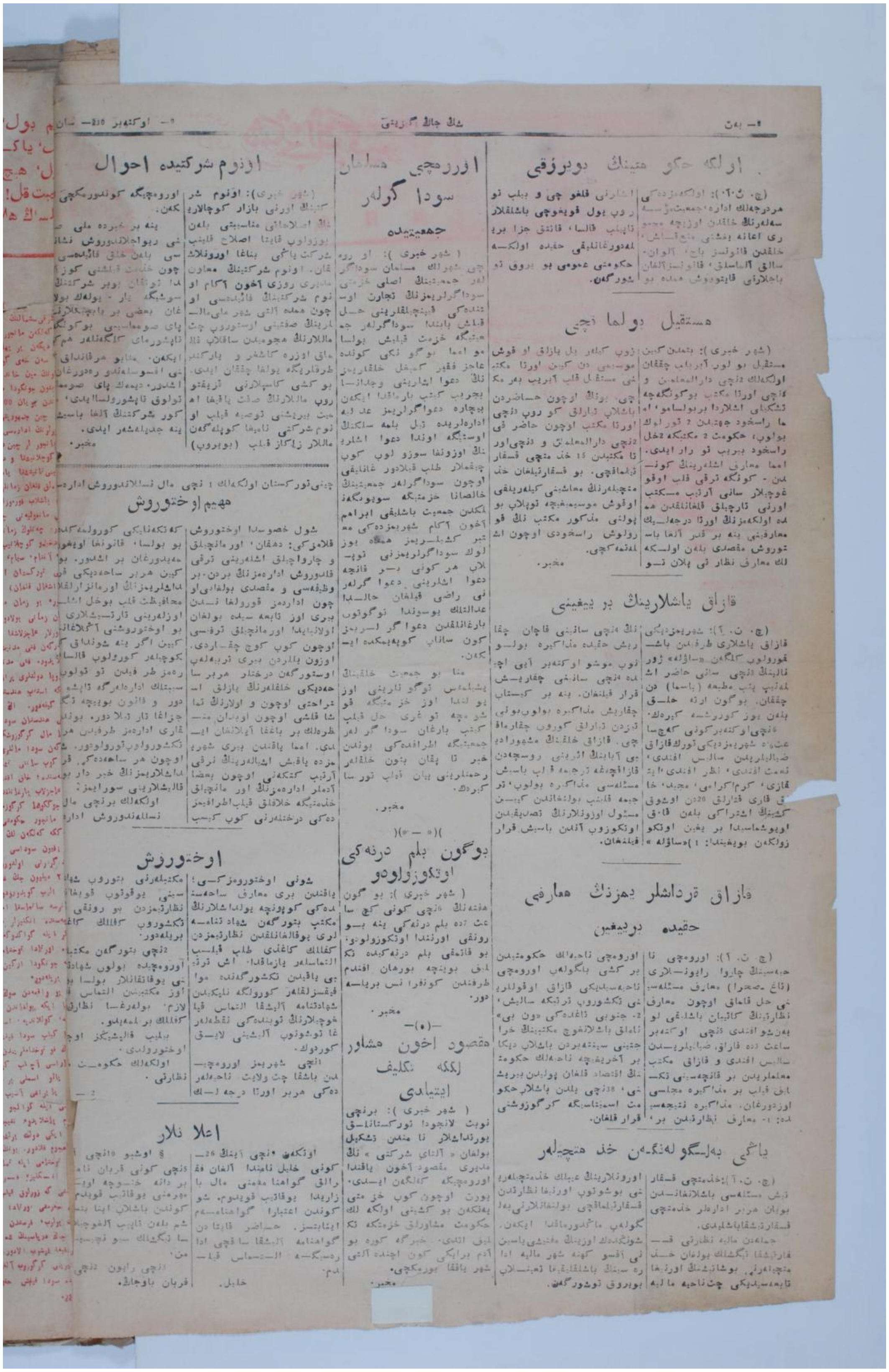

اولکه حکومەتینینك بویرۇقی

اورومچی مسلمان سوداگرلەر جمعیتیده

اونوم شرکتیده احوال

مستقبل بولماقچی

مهیم اوختوروش

اوختوروش

اعلانلار

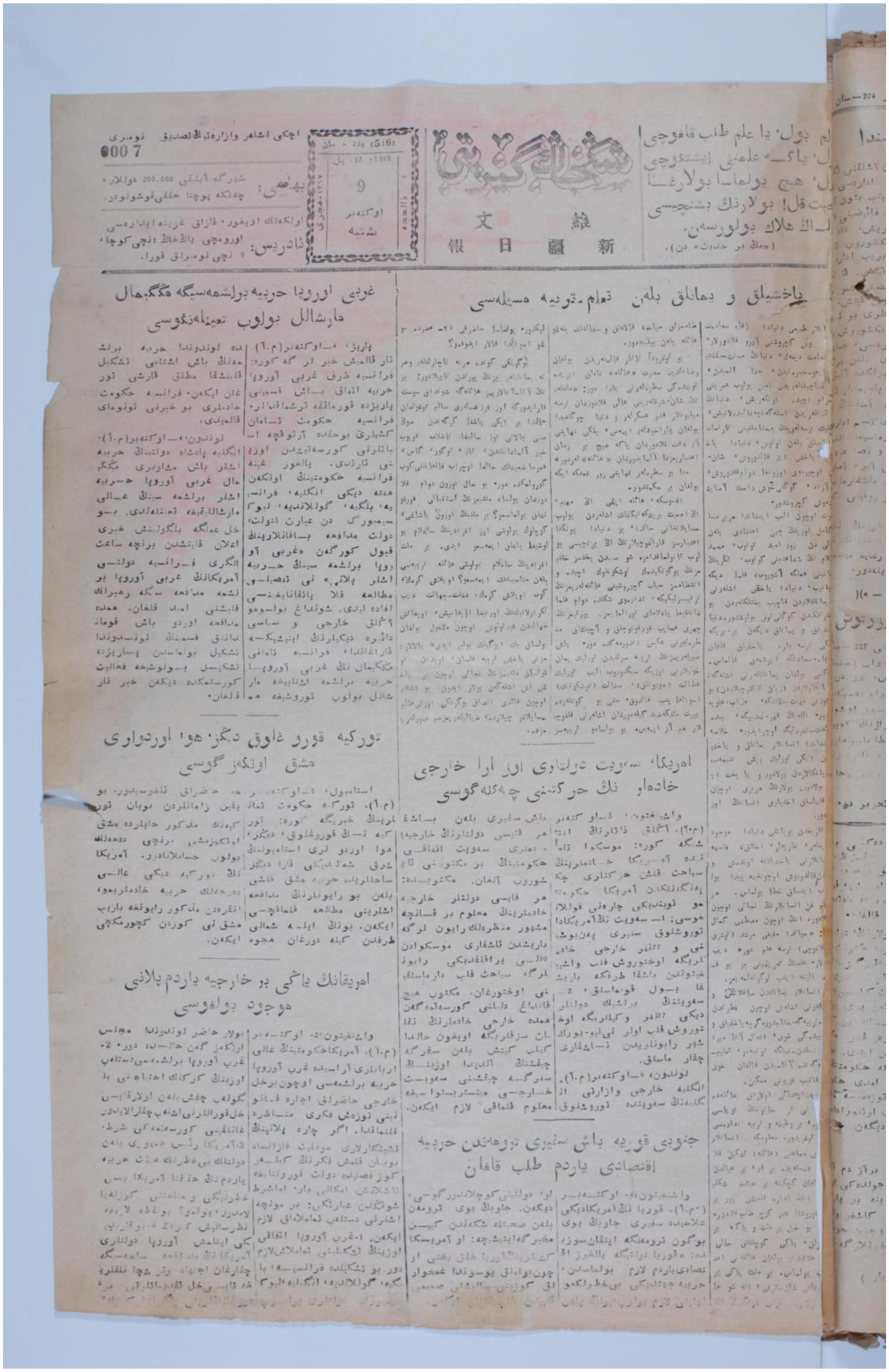

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日報

غربی اوروپا حربیه برلشمه‌سیگه مه‌نگگومال مارشالل بولوب تعینله‌نگوسی

یاخشیلق و یمانلق بله‌ن تعلم-تربیه مسئله‌سی

تورکیه قورو غاوق دیگز هوا اوردولاری مشق اوتکه‌زگوسی

امریکانینگ یاشی بو خارجیه یاردم پلانی موجود بولغوسی

امریکا، سوویت دولتلاری اوز ارا خارجی خادملارنینگ حرکتینی چکله‌گوسی

اشلق ساقلاش توغراسىدا

اولكەلك تعليم — تربيه اومەگىنلك 2 —نوبتلك

ازمەك هيئتلر يغينى اوزدو رولدى

اهاليغا رخت سائش اشلرى

چىن بيرىنچه عمومى بو امتحان

اوقوشنى توگەتدى

ازگە ايمەس اوزدن كورگەن ظلوم

(دولت خلق قورولتاى وكيلى يوسف ...)

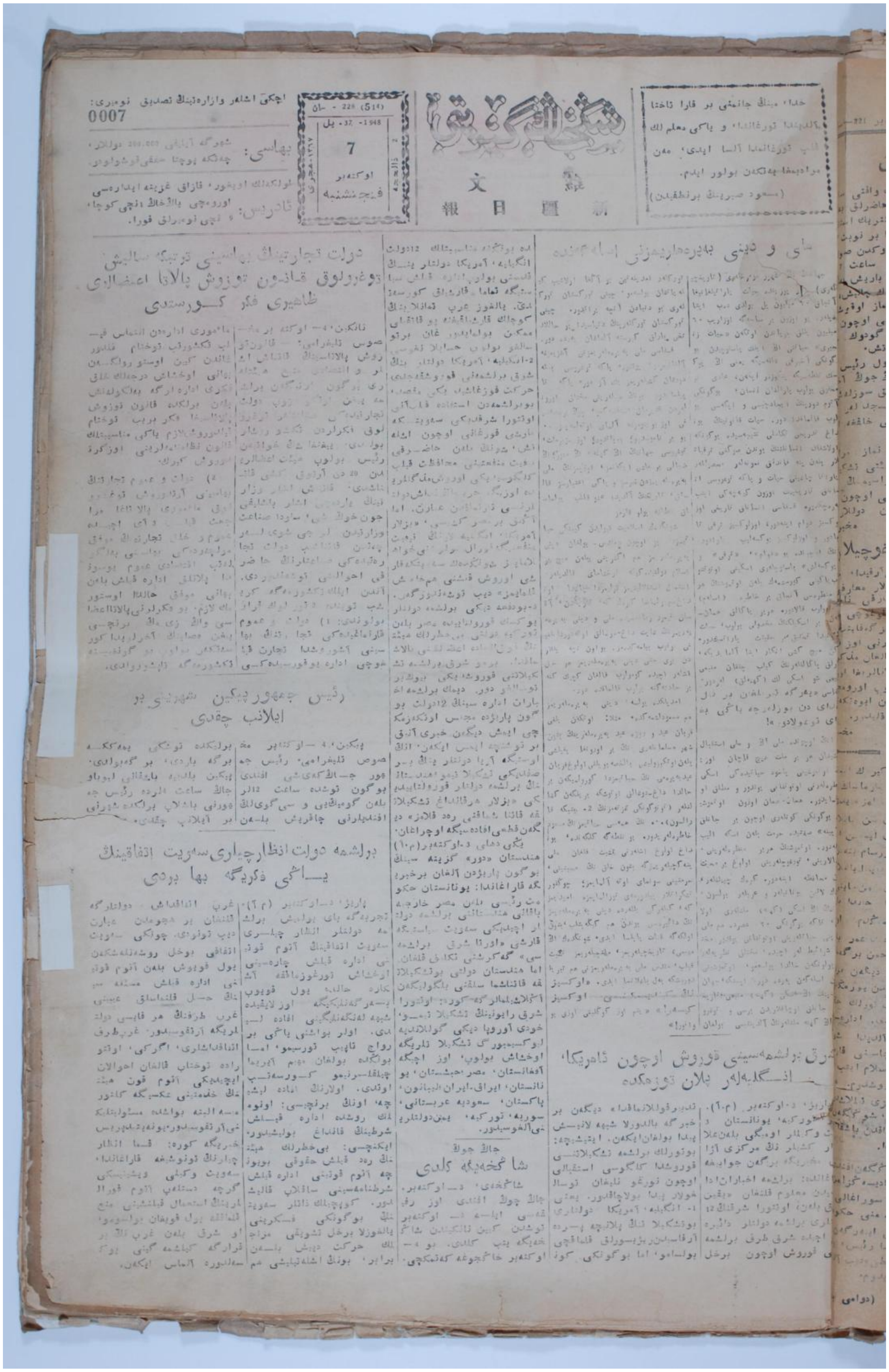
اچكى اشلەر وازارەتىنىڭ تصديق نومېرى: 0007

بهاسى:

ئادرېس:

- 228 (514) - سان
- 37. - 1948 - يل

7

اوكتەبر

پنجشنبه

文

新疆日報

خدا، مېنىڭ جانىمنى بر قارا ئاختا
ئالدىدا تورغاندا، و پاكى معلم لك
قىلىپ تورغاندا آلسا ايدى، مەن
مرادىمغا يەتكەن بولور ايدم.
(مسعود صبرىنىڭ برنطقيدن)

دولت تجارتىنىڭ بهاسىنى ترتيبكه سالىش توغرولوق قانون تۈزۈش پالاتا اعضالارى ظاهيرى فكر كورستدى

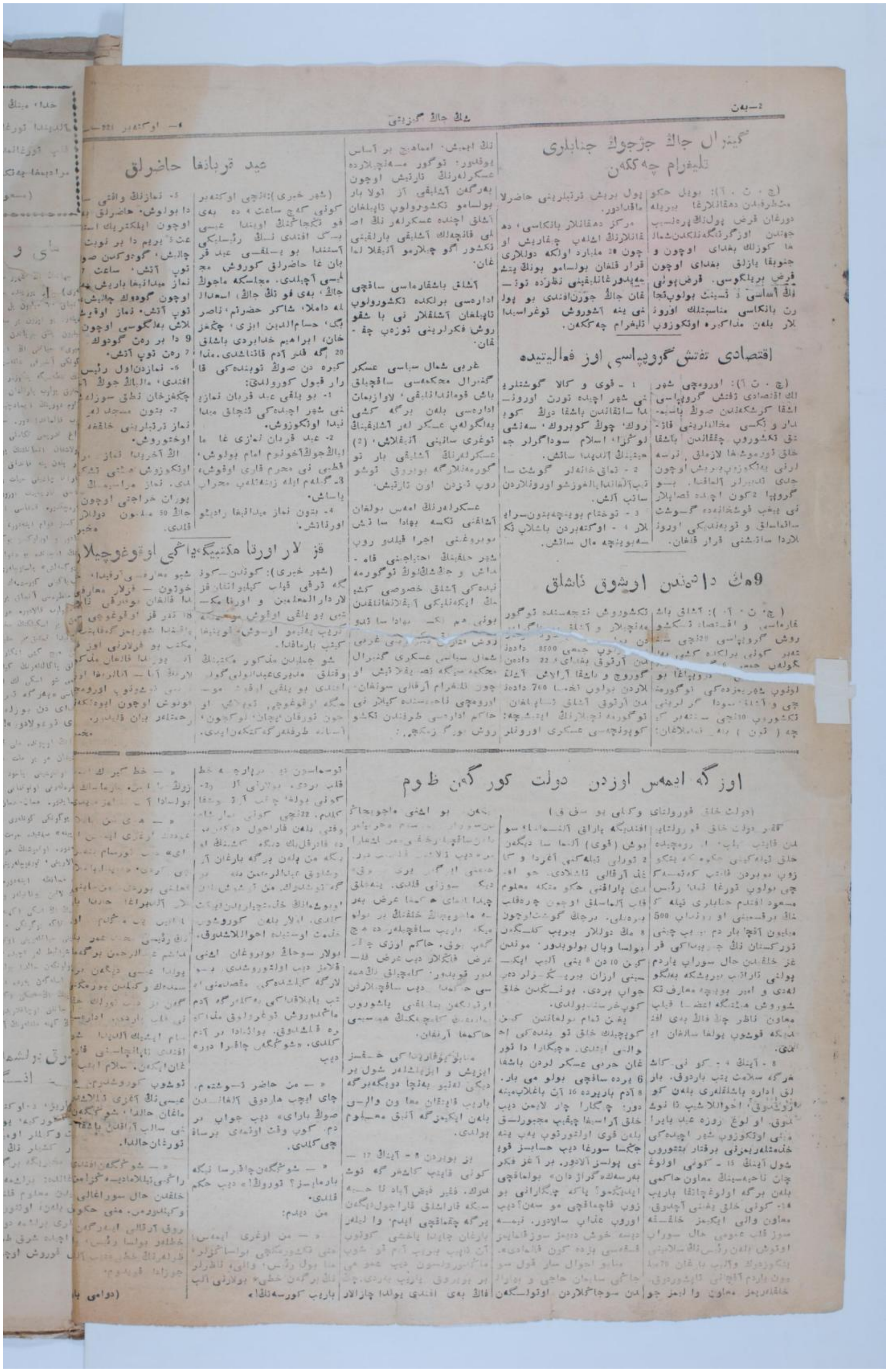
شنجاڭ گزيتى

گېنرال جاڭ جژجوڭ جنابلرى تلېغرام چەككەن

عيد قرباندا حاضرلق

اقتصادى تفتيش گروپپاسى اوز فعاليتيده

قز لار اورتا مكتيبىدىكى اوقوغوچيلار

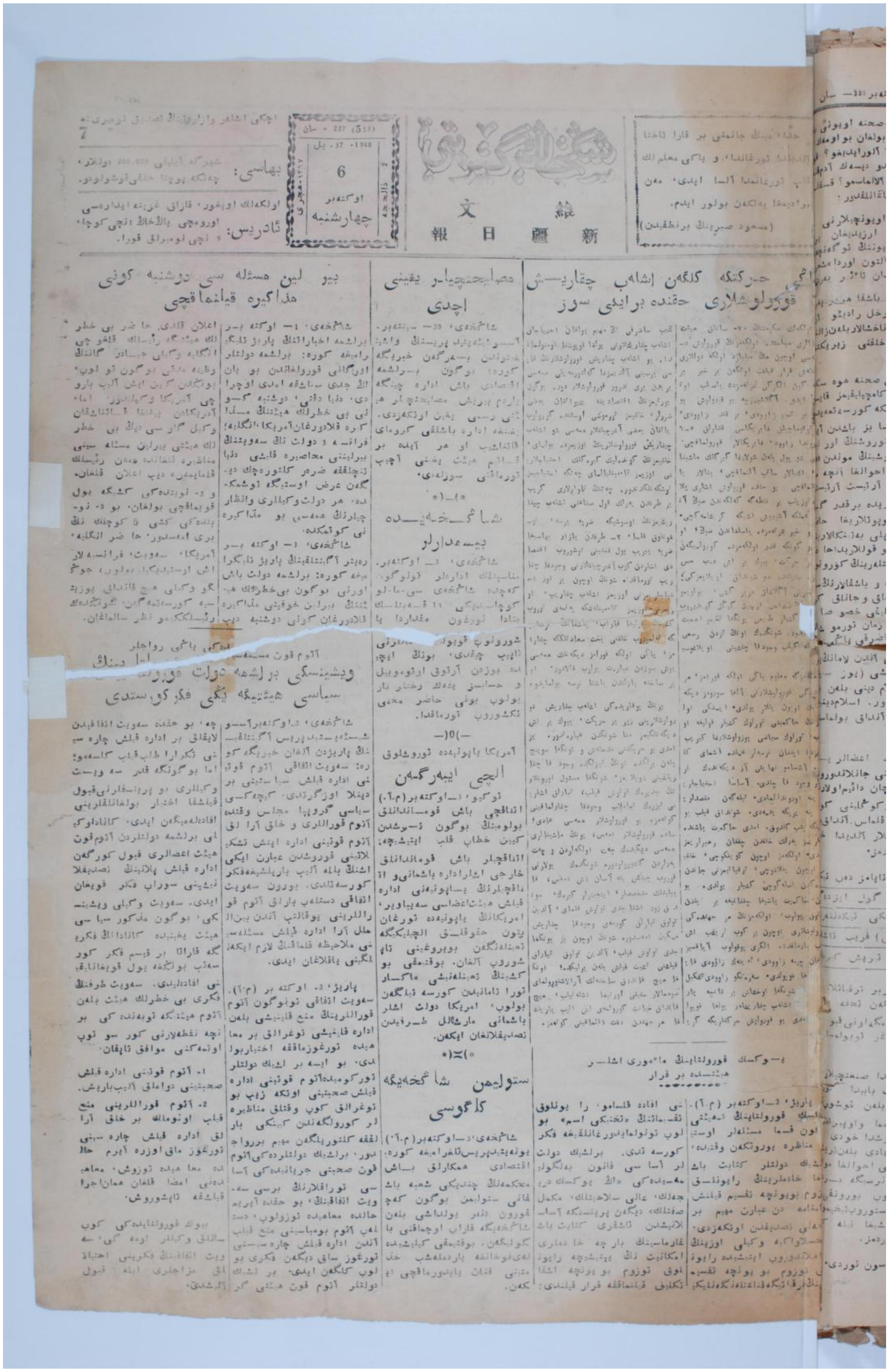

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日報

文繁

6

اوكتەبىر

چهارشنبه

1948 - 37 - يل

بهاسى:

ئادريس:

بىر لىن مسئلە سى دوشنبە كونى مذاكيرە قيلنماقچى

مصالحتچيلر يغينى اچدى

حركتكه كلگەن اشاەپ چاريش قوروللشلارى حقنده برايدى سوز

بگور ناحيەسىنىڭ طلبى بويونچە

بگور ناحيەسىگە قارا خلق رايونلارنىڭ الگرى حكومتكە تولەپ كەلگەن پاراق آشلىغى بك آغر ايدى. بو بولسا مو اوتموشدەكى عدالتسز ماءمور لارنىڭ اوز پانچوغىنى تولدو روش اوچون قىلغان خيانت لر بىنىڭ سببىدن دېيشگە بولا دور. بو حقدە خلق طرفىدن كوپ تيلەكلەر تاشلانىپ خلق نىڭ طلبى بو بويونچە كېڭەش هيئتى طرفىدن پاراق آلىشنى ترتيبكە سالىش حقيدە قرار بولغان ايدى. دېمەك بو يل اوتكەن آيدا حاكم ادارەسى طرفىدن اويو شتورولغان پا راق تولەش اشلارىنى تكشو روش گروپپاسىنىڭ تكشوروپ كورسەتكەن معلوماتى بويونچە خلقنىڭ حكومتكە تولەپ كەلگەن پاراق آشلىغى اوز موشلە حقيقىدە تورمادن 2600 دادەن آر توق ايكەن. بو آغر سالىقنى خلق اوستىدن كوتەر تىش اوچون اولكەلك حكومتكە تصديقلاتماق اوزرندە ٩ نچى آينىڭ 20 نچى كونى حاكم ادا رەسىدە بولغان مجلسدە كې كەمش هيئتى طرفىدن امين مفتى آخونوم، عبدالرحمن بك، قوربان داوود افندىلەر خلققە وكىل بولوپ اورومچىگە بارىش قا قرار بولوپ قرار بويونچە بو تعينلەنگەن كشىلەر بولغا چىققان.

خبرگە كورە، بو وكىللر آز كوندە اورومچىگە يېتىپ كېلىپ خلق اوستىدەكى بو آغر چىلق نى حكومتكە آڭلاتسا كې رەك.

ق. م.

افتصادى اشلەرنى تكشوروش هيئتى

تشكيل بولدى

(شهر خبرى): آشلىق باش ... هيئتىنىڭ قرارى بويونچە ... شهرلىك ساقچى ادارەسى ... تشكيل قىلغان. بو هيئت شو كوندن باشلاپ بر نچە گروپ پالارغا بولونوپ تكشوروشكە ...

نەنليا گدا كيتابخانە ئاچيلدى

(ج. ن. آ.): اورومچى جونگ جالى كيتابخانەسى كيتاب چىلق معارفىنى يوراگوزوشنى كوزدە توتوپ نەنليا گدا شعبەسىنى قوروشقا التماس قىلىپ معارف نظارتىدن تصديق آل غان ايدى. حاضر بو كيتابخا نە ريمونت قىلىنىپ بولوپ اچ كى حاضر لقلريمو تولوقلاذ غانلقدن 2 نچى اوكتەبر كـو نى رسمى آچىلغان. بو كيتاب خانە اقتصاد قىلش حركت جملەسىدن هيچ قانداق مراسيم اوت كوزمەيكەن.

انگليزچە اوگونوش كورس خبرى

(ج. ن. آ.): آمريكا كونسول خانە طرفىدن آچىل غان انگليزچە اوگونوش كور سىنىڭ باشلانوچ برنچى صن فىدن بر - ايكى كون اچندە امتحان آلماقچى. يەنە بر خبرگە كورە، 11 نچى اوك تەبر كونىدن باشلاپ 2 نچى باشلانوچ صنفقە ار - عيال ملت آيريماسدن 50 نفر اوقوغو چى قبول قىلماقچى. اورنى دارالفنوندا بولوپ كورسقا كريپ اوقوشنى خالاغوچىلار دارالفنوندا باريب اسمىنى معلوم قىلار ايكەن.

كورگەزمە ئاچيلدى

(شهر خبرى): دولتيمز نىڭ مشهور رسامى جو والڭ بولڭ افندى يافندا شهريمزگە يېتىپ كل گەن ايدى.

بو كشىنىڭ قول سزمالرى دن كورگەزمە آچماقچى بو لوپ دەسلەپ 4 اوكتەبردن باشلاپ پاشوخالڭ ديكى چين سە ويت مدنى علاقە جمعيتىنىڭ شاڭ جالڭ شعبە بناسيدا آچىلغان. بو كور گەزمە رەسملرى خەن - و خلقىنىڭ كونا تورموشى و مانغول تيبت خلقلر ينىڭ چاروا تورموشىنى كورستكەن رسام نىڭ اوستا لقيدن خبر بەرەر ايكەن.

مخبر.

---

6 نچى تاش يول ادارەسىدن

كاشغرگە ماڭيدىغان ئافتوموبيل

(ج. ن. آ.): 6 نچى ... اورومچى كاشغر آراسىدا ماڭيدىغان آفتوموبيل موندن بورون هر آينىڭ 1 نچى 25 نچى كونى ماڭيدىغاندا بلگولەن گەن ايدى. پوشتا خانەنىڭ خطلرينى آليب ماڭيش و باش قا احواللارنى كوزدە توتقان لقدن هر ايكى هفتەدە بر قا تم ماڭيدىغان بولوپ برنچى قاتم ماڭيدىغانى 30 نچى سېن تەبردە ماڭغان 2 نچى قاتم ماڭ يشى 14 نچى اوكتەبردە ماڭ سا كيرەك.

«قـوتلوق توركان» پارچەلرى تماشاچىلار حـضوريدا

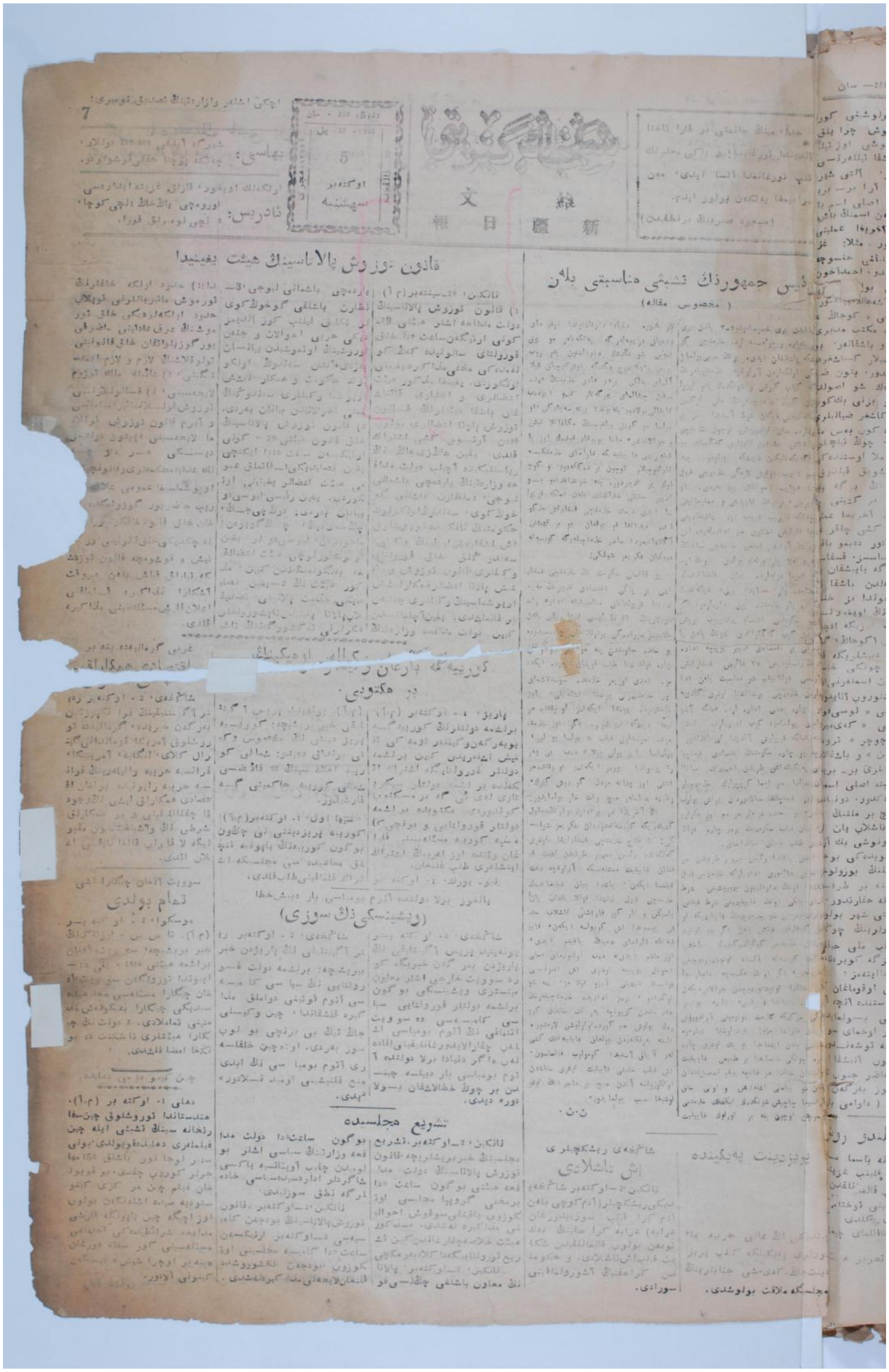

7

新疆日報

5

اوكتەبىر

سەيشەنبە

بەھاسى:

ئادرىس:

قانۇن تۈزۈش پالاتاسىنىڭ ھېيئەت يىغىنىدا

رەئىس جەمھۇرنىڭ تەشبىشى مۇناسىۋىتى بىلەن

(مخصوص مقالە)

كورىيەگە پارغان رەيىس ... بىر مەكتۇبى

تەمام بولدى

(ۋىشىنسكى نىڭ سوزى)

تەشرىع مەجلىسىدە

ئىش تاشلادى

پرېزىدېنت پەيكىندە

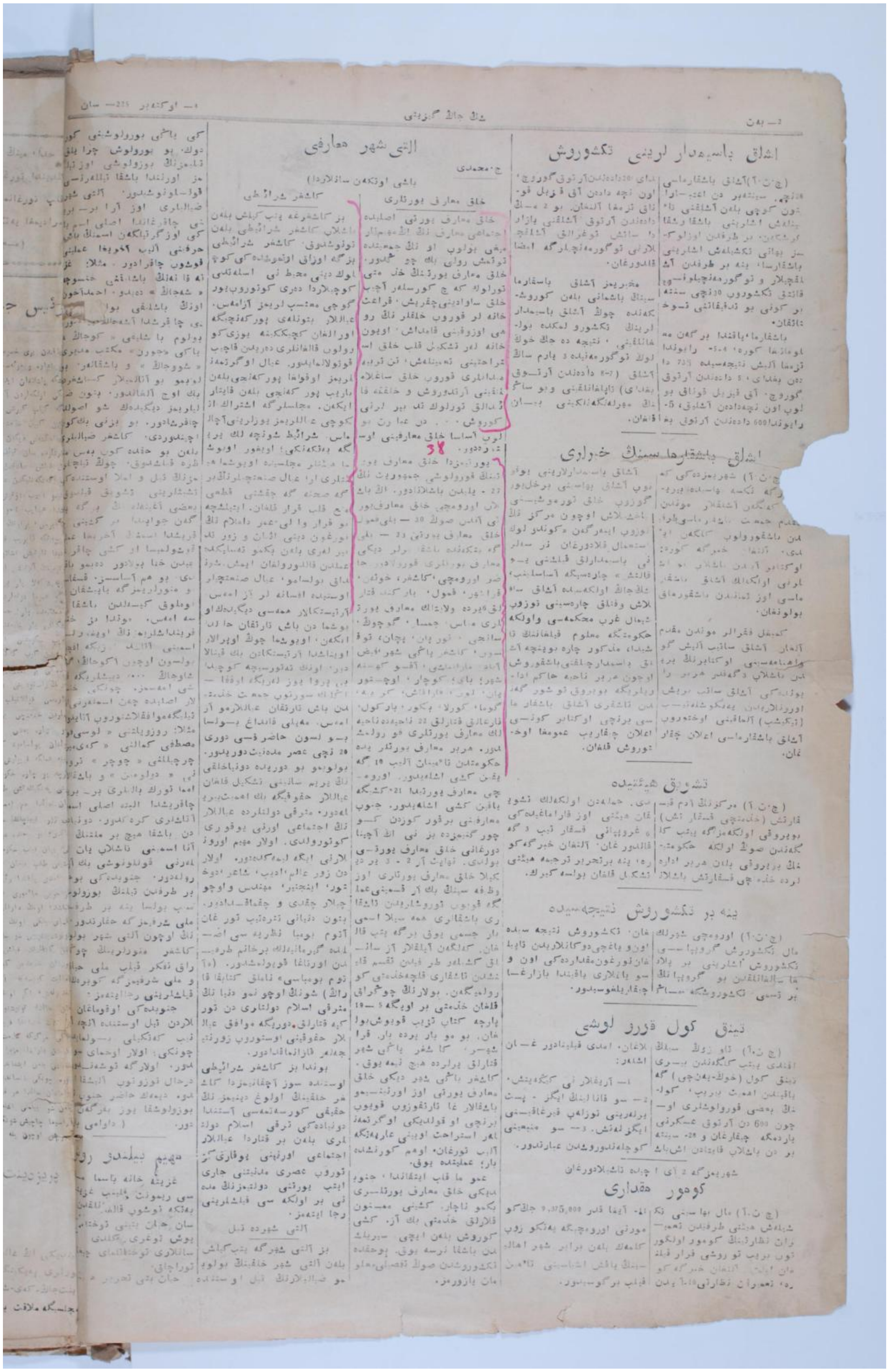

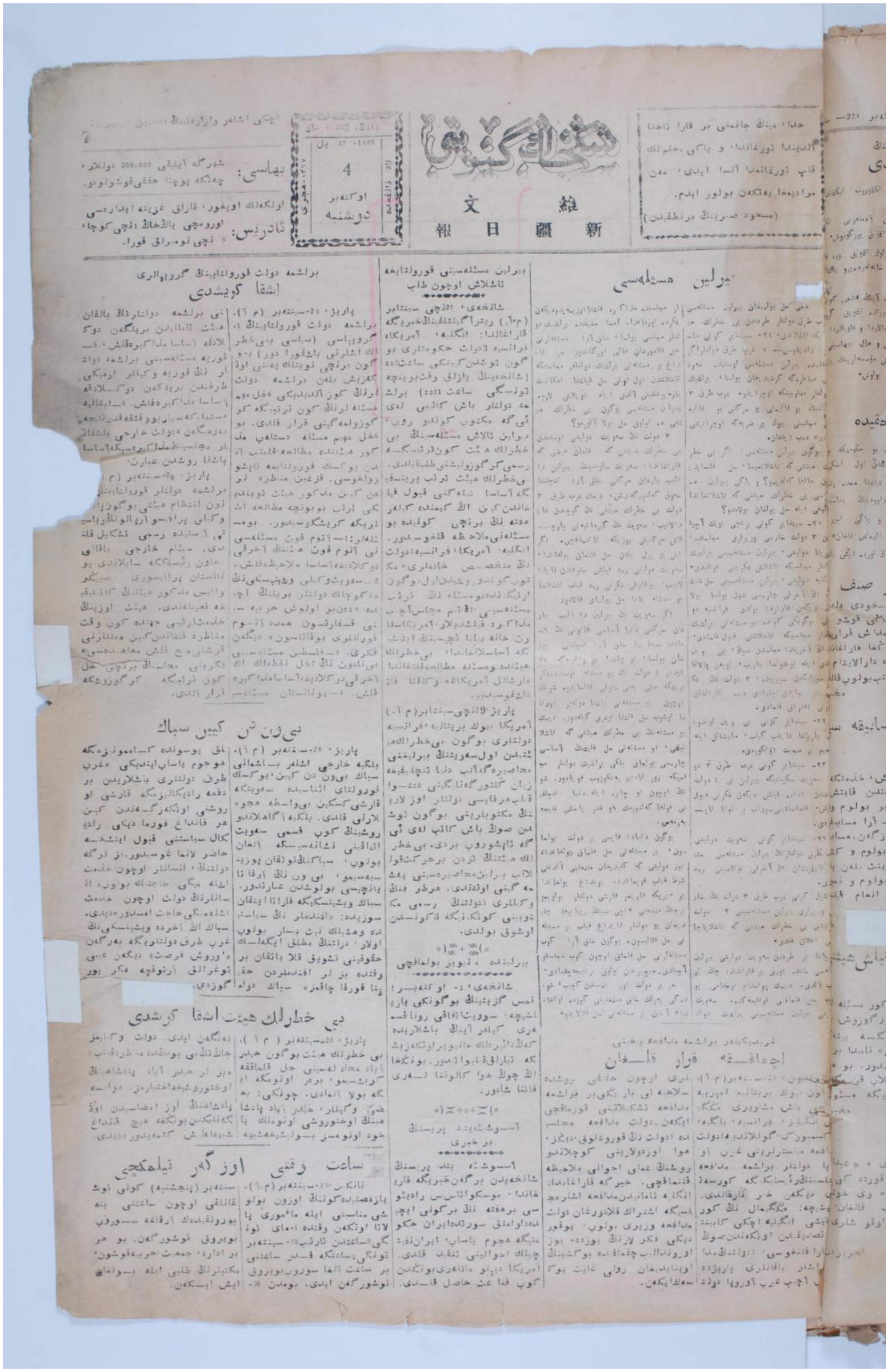

新疆日報

بېرلىن مەسئەلەسى

برلشمە دولت قورولتايىنىڭ گرووپپالرى
ئىشقا كىرىشدى

اولكە حكومتىنىڭ 70. سانلىق دائىمى ھېئتلەر مجلسى اوزدۇرولدى

عسكرى باشلار قوشونىنىڭ اساسى مقصىدى

رئيس جمهورنىڭ تشۋىشىدىن سوڭ

اورومچىدە تاپىلغان ياڭى تمور كاننى حقىدە

تاش يوللار اوستىدە تكشۇرۇش

دارالايتام مكتبىگە يېنە بر صنف

پاراخورلاردىن بىرى توتولدى

معارف نظارتىدە خدمت مسابقەسى داوام قىلماقدا

اولكە و ناحيەلەرنىڭ اوز - اوزىنى باشقۇرۇشداكى دستەيكى قاتملق يوسۇنلارى

(باشى اوتكەن سانلاردا)

5 باب: مختاريت - ماليە

قز مكتبلەرىگە يېنە كچيك قىلىش ھېئتى قورولدى

تۇزۇتۇش

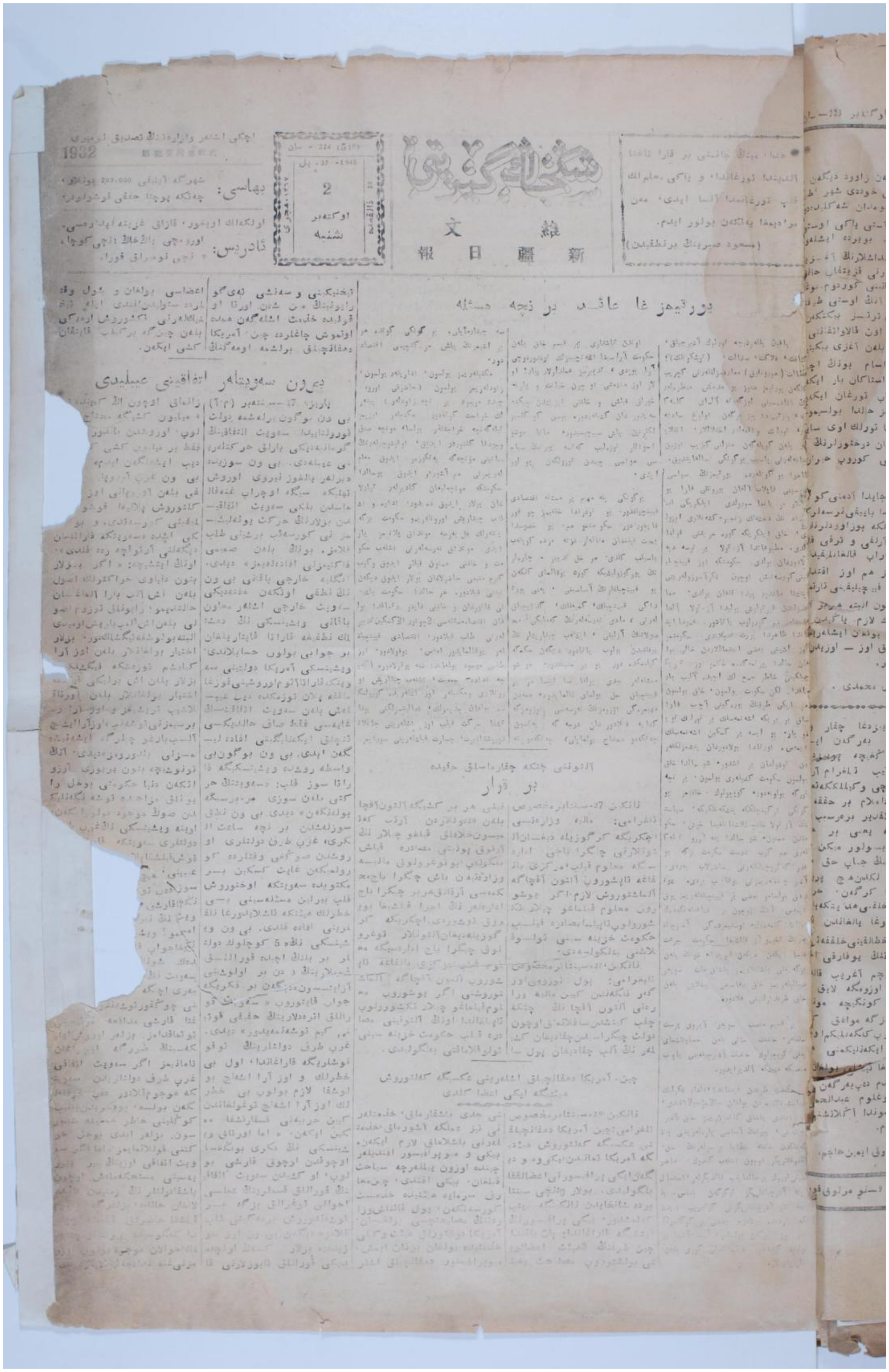

شىنجاڭ گېزىتى
新疆日報

1932

2
اوكتەبر
شنبه

بهاسى:
ئادرېس:

بىرون سەۋيتلەر اتفاقىنى عبيلىدى

بورتيهزغا عائد برنچه مسئله

التوننى چىكە چقارماسلىق حقىدە بر قرار

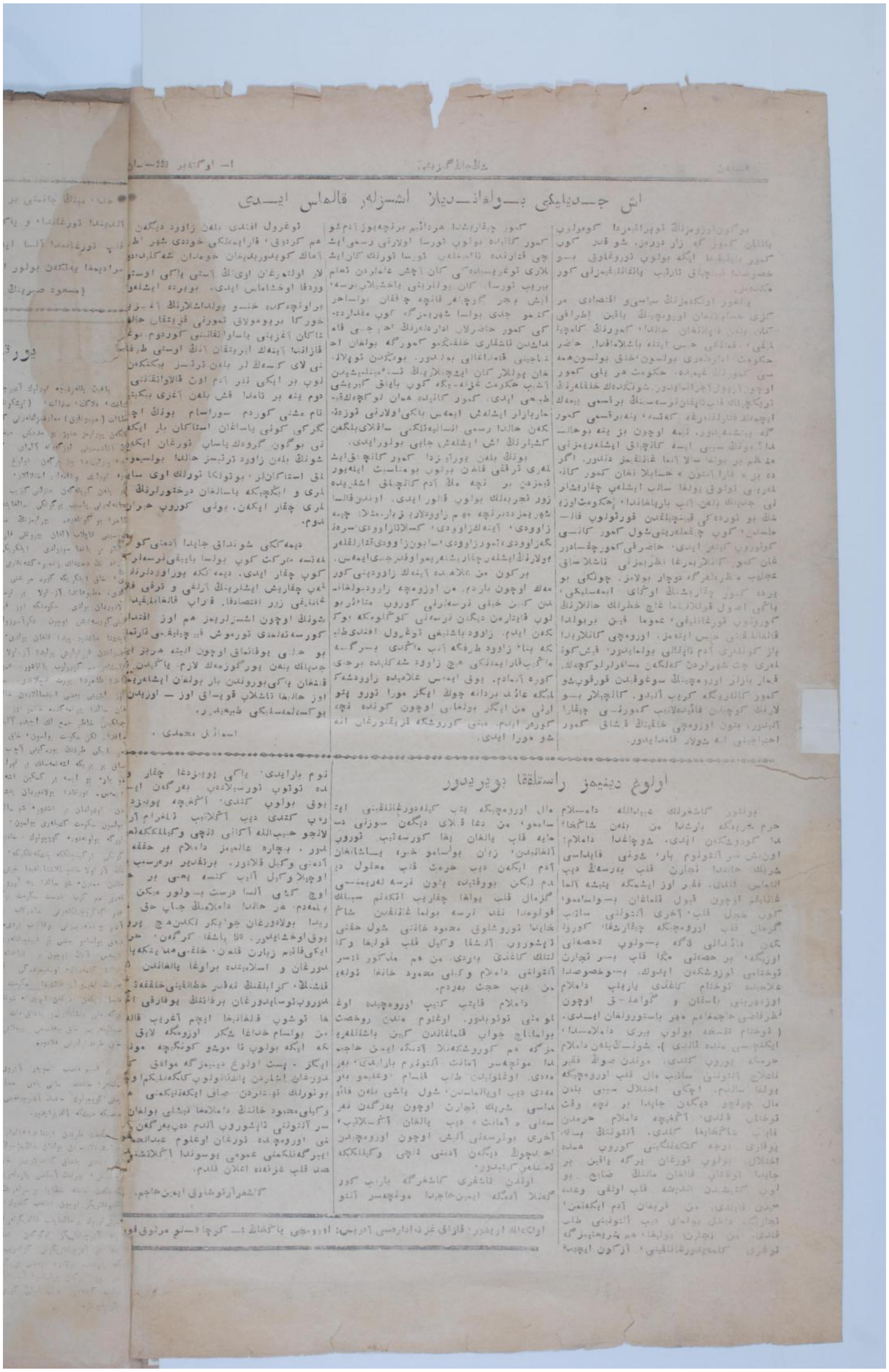

اش جـدیایکی بـولغانـدیلا اشـزلەر قالماس ایـدی

اولوغ دینیمز راستلققا بویریدور

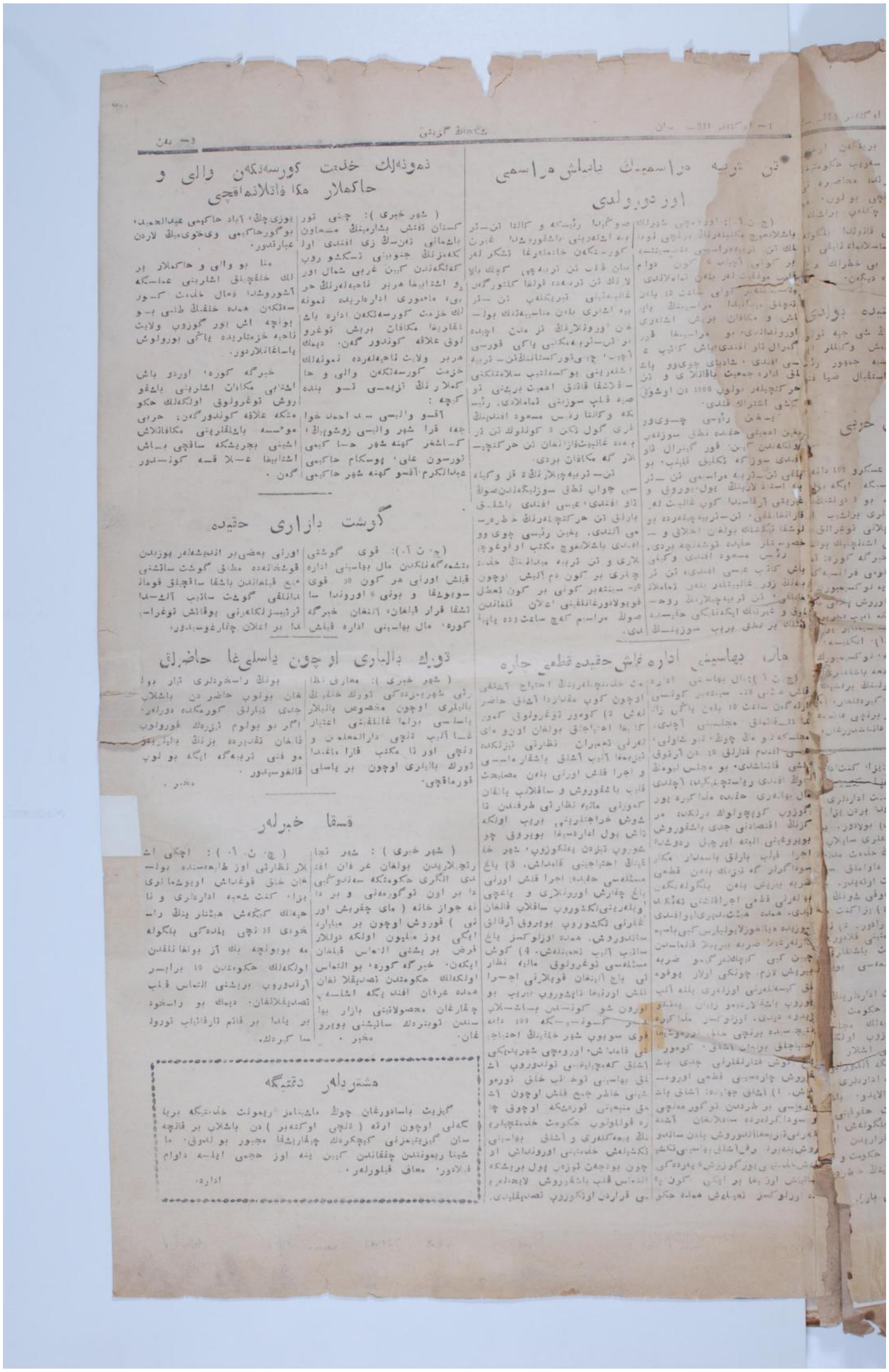

شنجانك گزیتی

تن تربیه مراسمینك باشلاش مراسمی اوز دورولدی

نمونەلك خدمت كورسەتكەن والی و حاكملار ھەکا قاتلانماقچی

گوشت بازاری حقیده

مال بهاسینی اداره قیلش حقیده قطعی چاره

توردك بالاری اوچون یاسلیغا حاضرلق

قسقا خبرلر

مشتریلرگه دقتگه

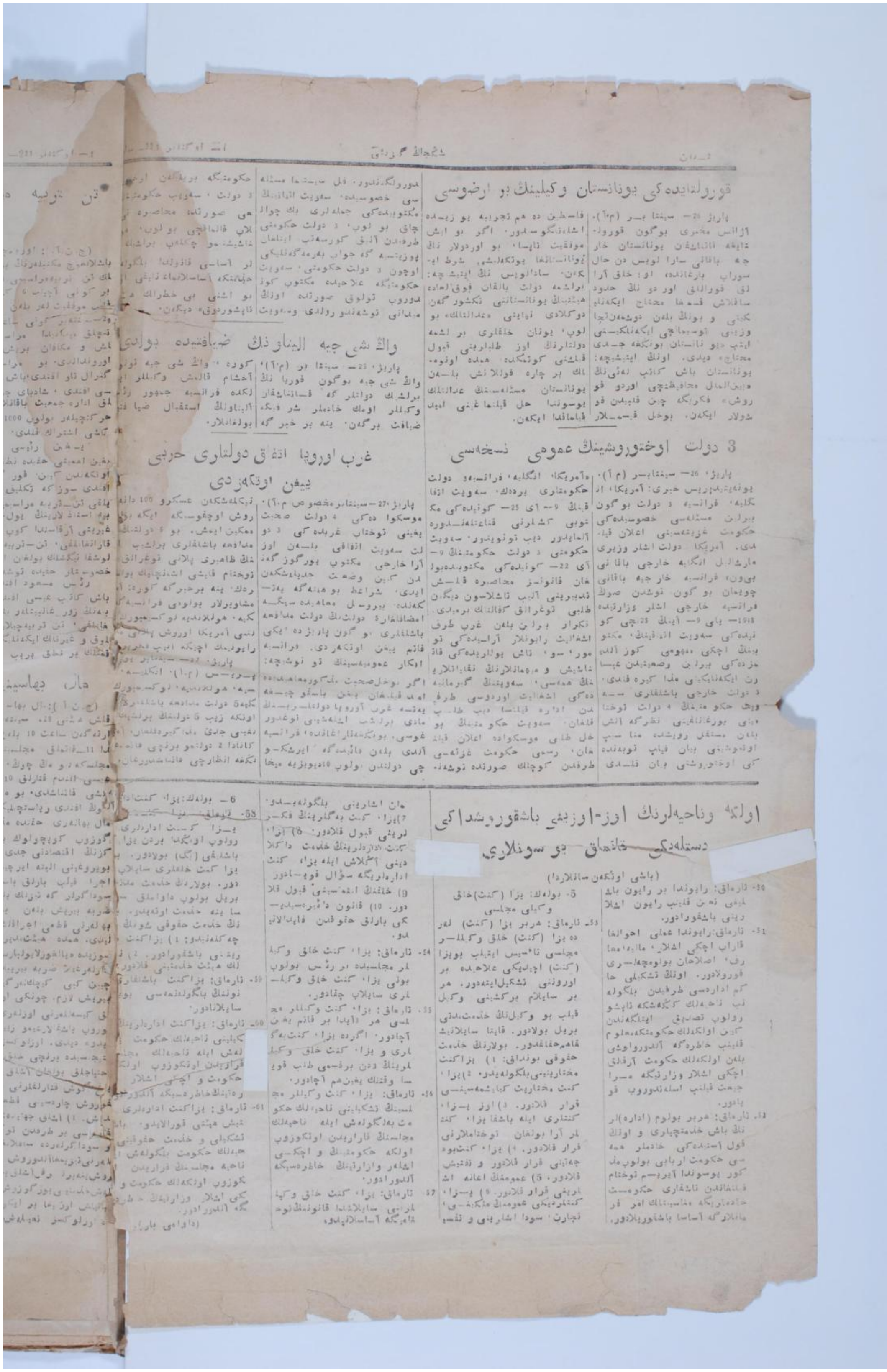

قورولتايدەكى يونانستان وكيلىنىڭ بو ارضوسى

اولكە وناحيەلرنىڭ اوز-اوزىنى باشقورىشداكى دستلەبكى قانۇنلارى

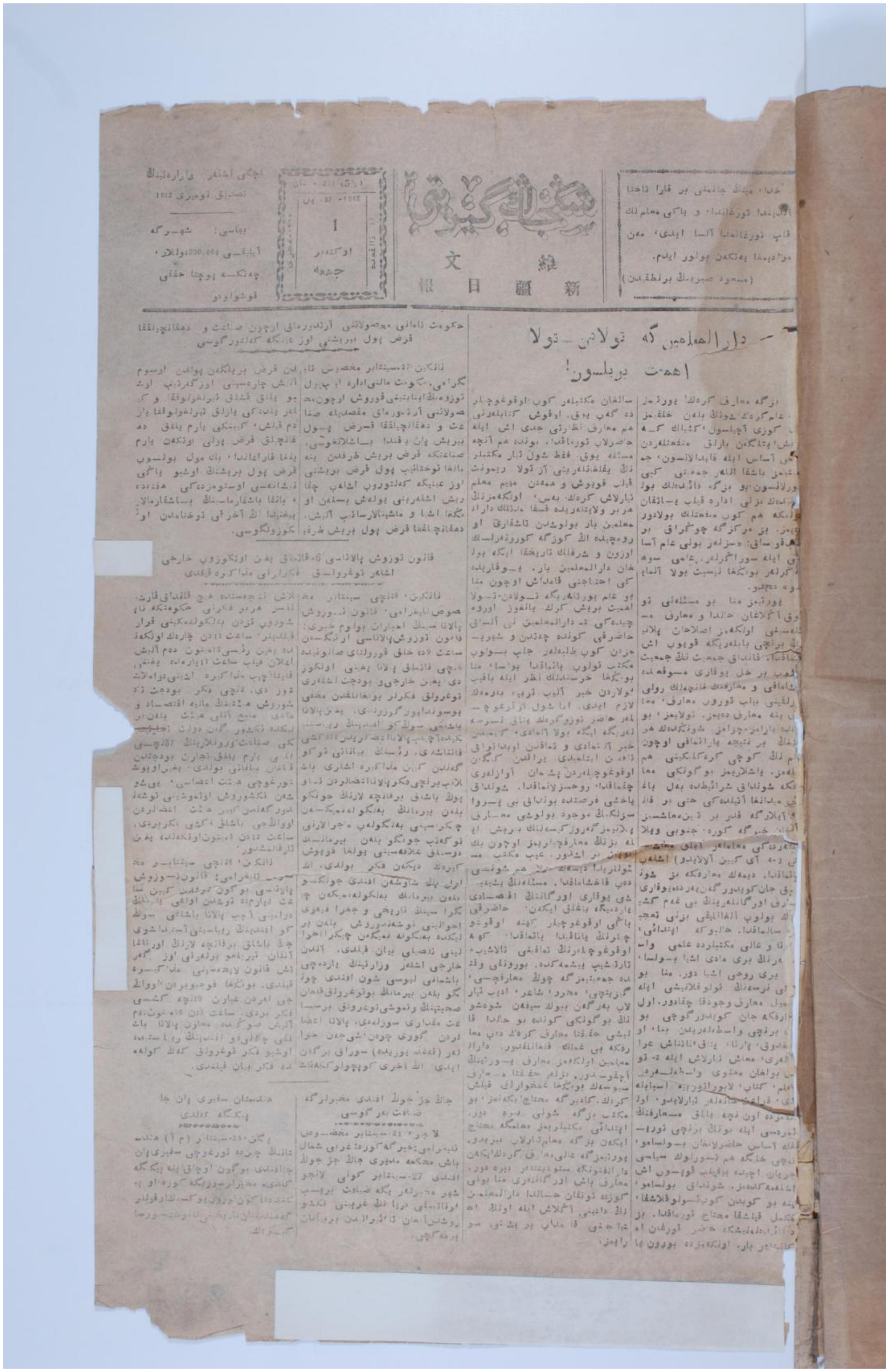

新疆日報

維 文

1

دار المعلمين گه تولا ـ تولا اهمىت بېرىلسون!

حكومت ئامانى محصولاتنى آرتدۇرماق ئۈچۈن صناعت و دهقانچىلىققا قرض پول بېرىشنى اوز ئىچىگە كەلتۈرگۈسى

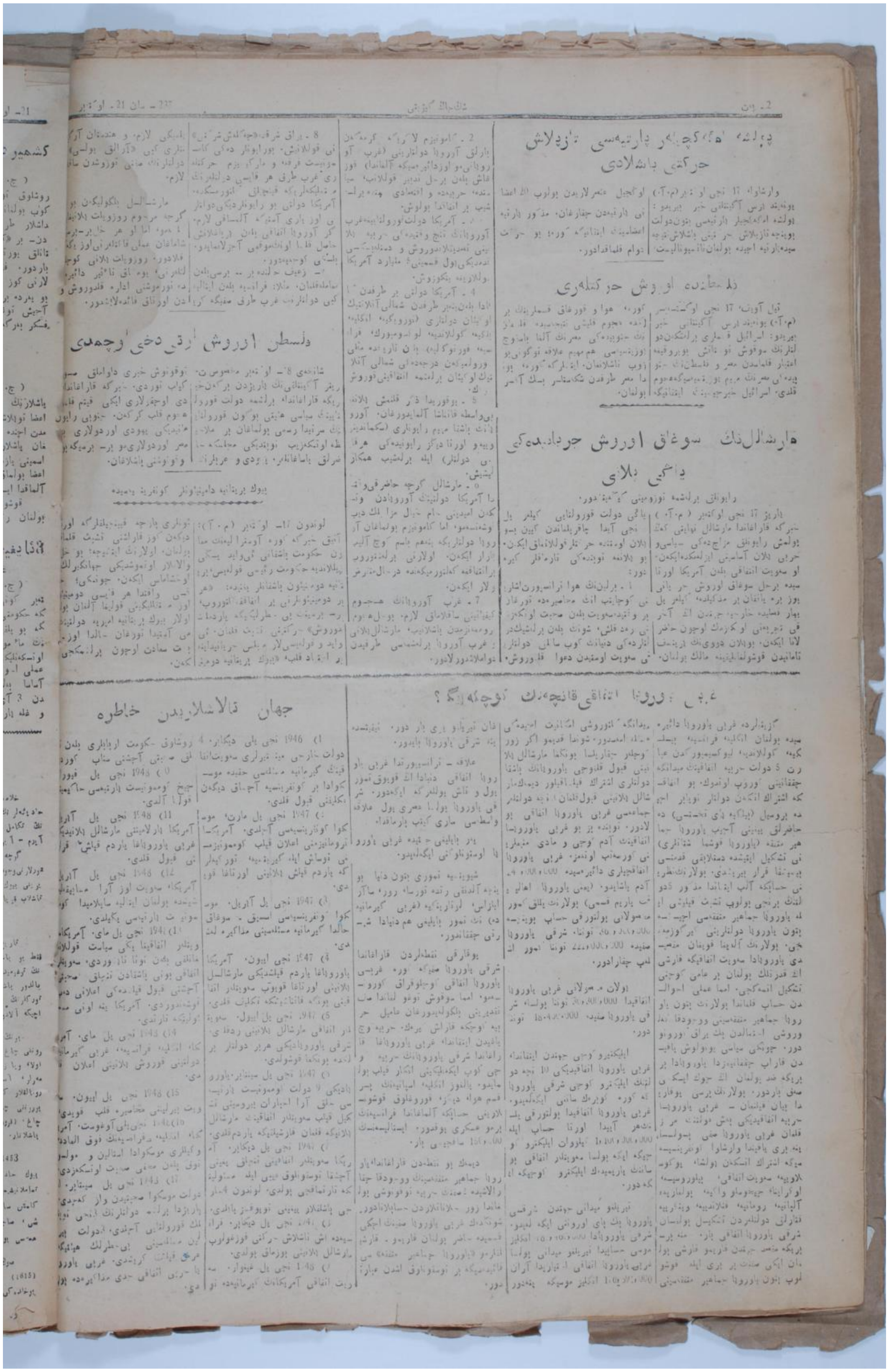

پولشه ئەمگەكچىلەر پارتىيەسى ئارىلاش حەرگەتى باشلادى

فلەسطىندە ئۇرۇش ھەرىكەتلەرى

مارشاللنىڭ سوغاق ئۇرۇش جەريانىدەكى يانگى پىلانى

فلسطين ئۇرۇش ئوتى دەخى ئۇرچىدى

جهان تالاشلارىدىن خاطرە

غەربى ياۋروپا ئىتتىفاقى قانچەلىك ئۈچەيگە؟

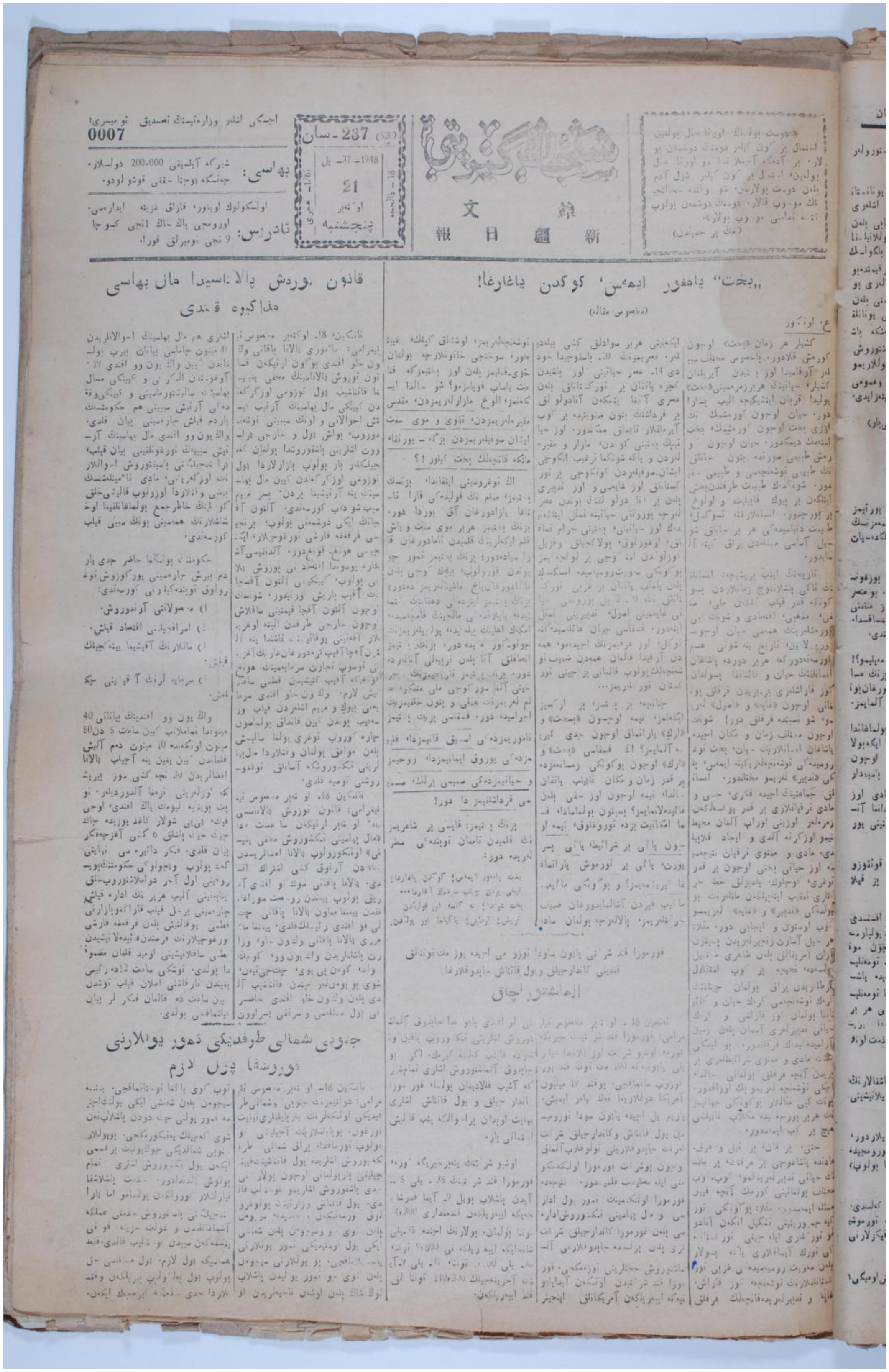
0007
237 - سان
1948 - 37 - يل
21
اوكتەبر
پەنجشنبه
新疆日報
«بخت» ياغمور ايمەس، كوكدن ياغارغا!
(مخصوص مقالە)

يونان تاريخى

(باشى 31 - ساندا)

هر بر ملت ىشلاريغا دراجيەت

مايىلى هر بر ملت ياشلارى!

هەممزگە معلوم: چين بزنك وطنيمز، جينى توركستان بزنك يورتيمز دور، دولت، ملت و يورتنى - يمايه قلماقوجى ياشلار يوقدور. هەممزنك مقصديمز دولتيمزنى، يورتومزنى آلغا يانتوروب، تنج - اطر جمعيەتدەيان وجوروب - دمت اوتنمقدور.

(داوامى بار)

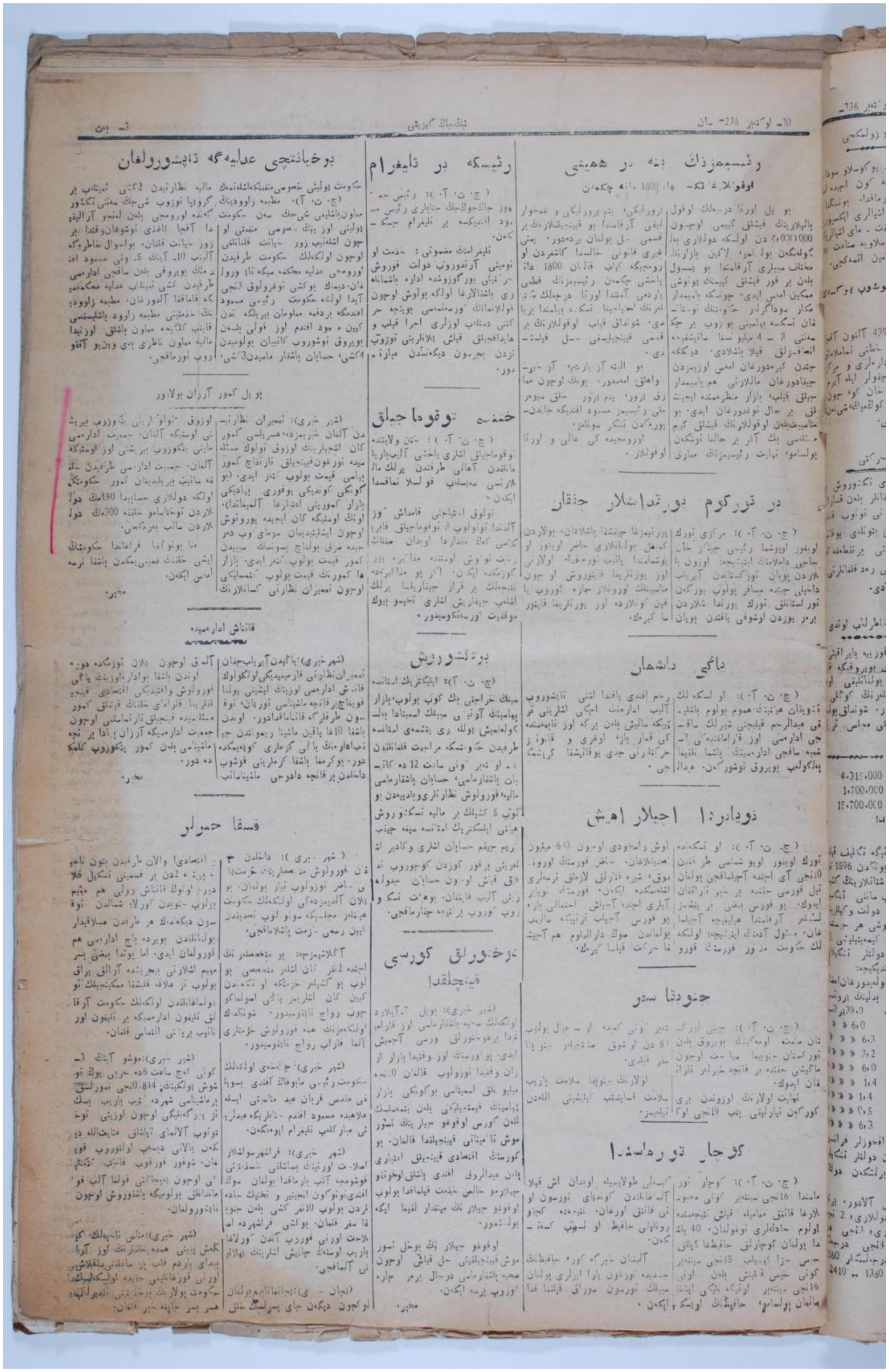
20 ـ اوكتەبر 236 ـ سان   شىنجاڭ گېزىتى   3 ـ بەت

رئيسجۇزاڭ بىلەن بىر ھەيئەتى

رئيسكە بىر تېلېگرام

بۇ خىيانەتچى عدلىيەگە تاپشۇرۇلغان

خىتاي توقۇماچىلىق

بىر تۈركۈم يۇرتداشلار جاقتان

داڭى داشھان

دۇنيادا : اجىللار امىش

قىسقا خەۋەرلەر

قانۇنلۇق كورسى

جەنۇبتا سېدىر

كۈچار تور دەسدە

جیەن‌ماو ماکارتورا بلەن کوروشکەن

انگلیز - یوگوسلاو سودا معاهدەسی تو زولمکچی

راشمە دولت قورۇ

بولشەن دولتلەر تشکیل تاف‌ـداق دولتلار ایلە قورولغان

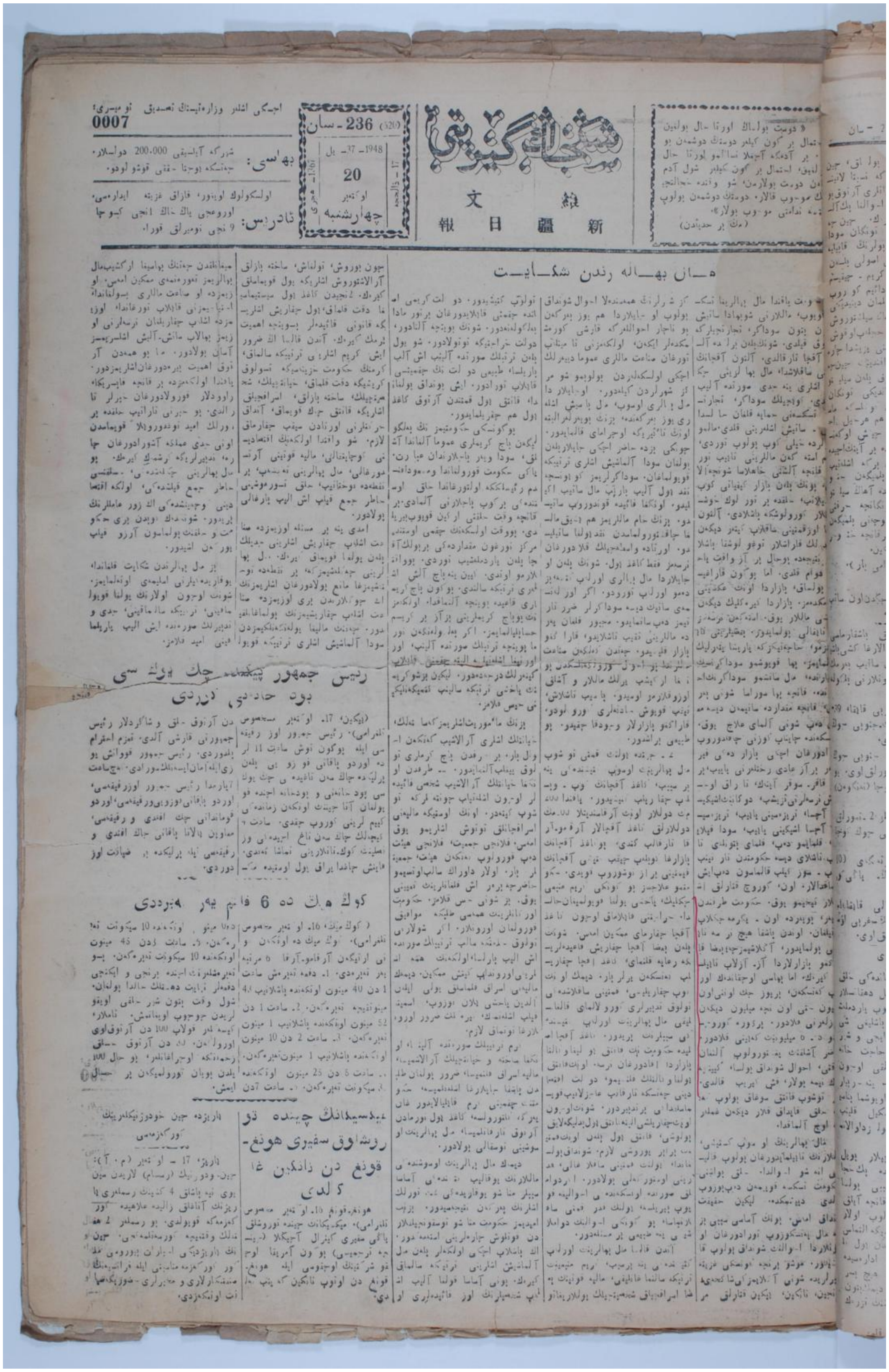
شىنجاڭ گېزىتى

新疆日報

0007

236 - سان (520)

1948 - 37 - يىل

20

ئوكتەبىر

چەھارشەنبە

بەھاسى:

ئادرېس:

... ماڭان بەھالەردىن شىكايەت

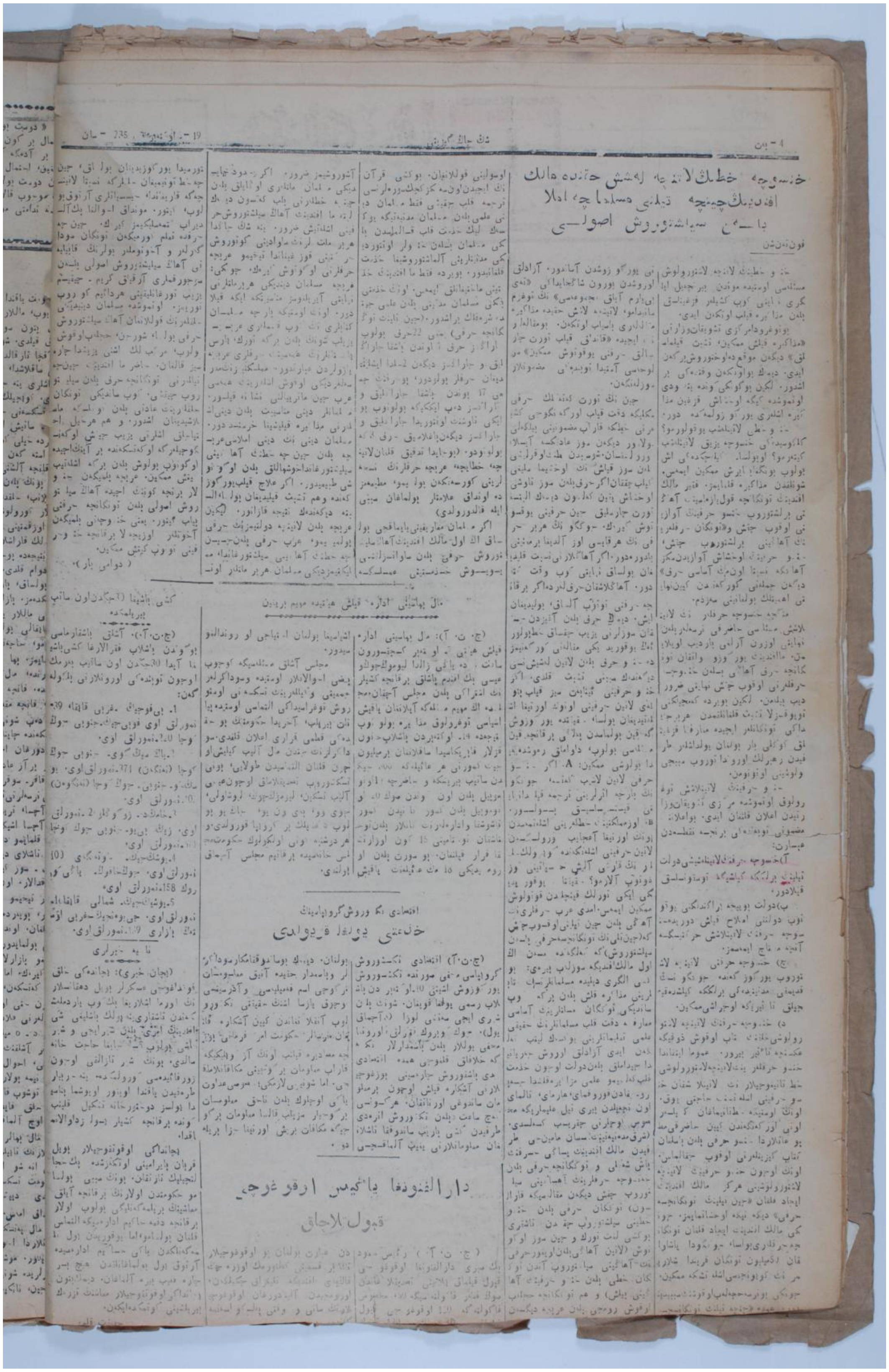

اورزەچى تو گورەمەنلەريگە مخصوص، بر جارە

حاجى يەقوب اەندى شرفيگە بريلگەن ضيافت

اغير جزا دەحكمە سيدە

تجارتنى توختوتوپ دوكان آچماغوچيلارنى جەكلەش چارەسى

مكارلارنڭ جزاسى برلگەن

تاقسو دا اقتصادى تدبير

اقتصاد قياب دولت قوروش حقيدە رئيس جمهور ئالمرەسى

كورگەن داگەنلەردن

نوردا باخشا اشلەپ چقريش ماشيناسى

شاگختيدەگى يورتداشلاريمزنڭ بايرامنى قوتلاشى

كوب خوشهال بولوشقان

شهردە ئاشلىق ساتيش اشى

داخيلغا بر سفر

گوەادا كورگۈللك بر اش

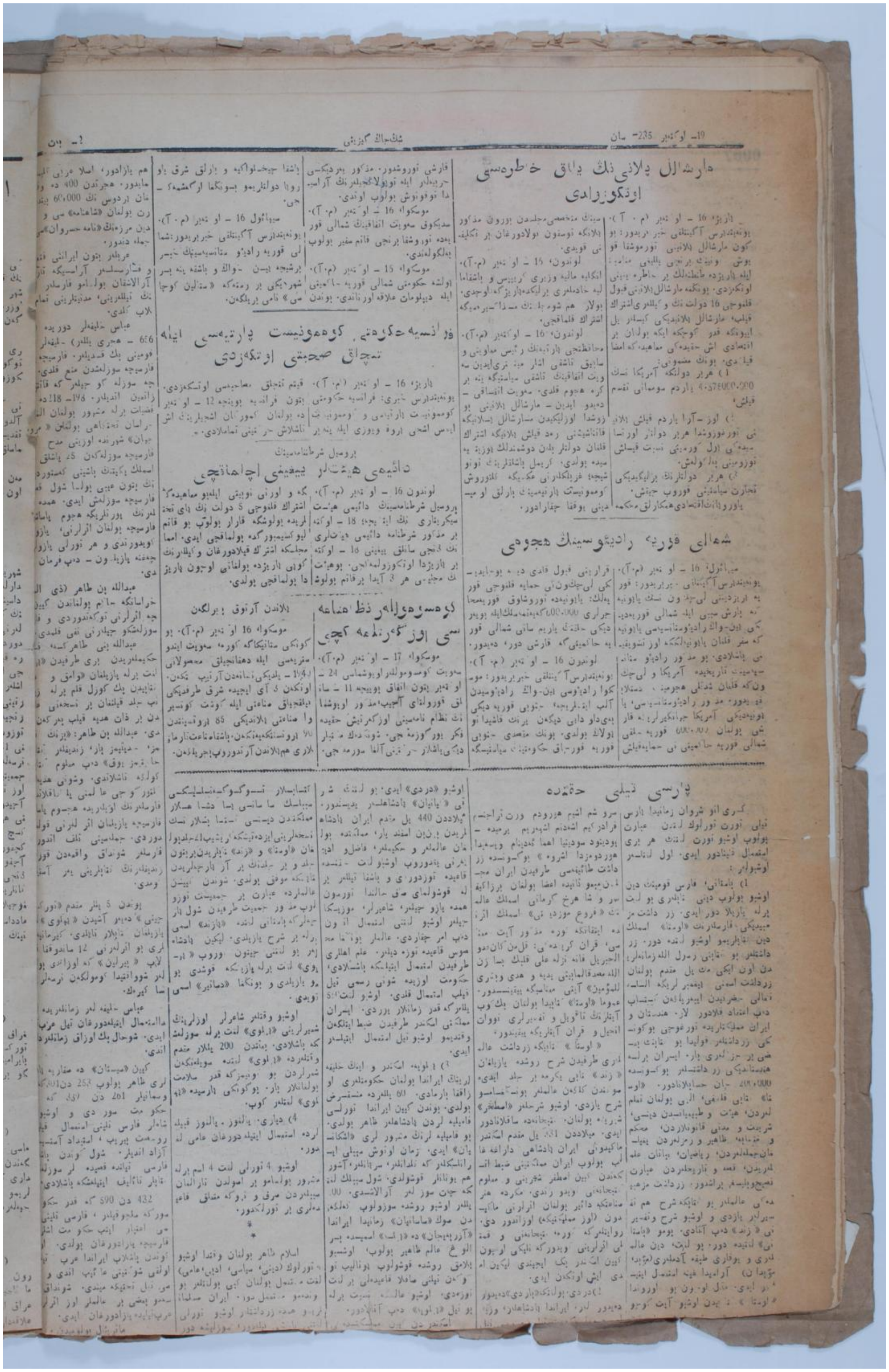
19– اوکتەبر 235– سان

مارشال پلانی نك پالاق خطره‌سی اوتكوزولدی

دائمی هیئت‌لر

شمالی قوریه رادیوسینك هجومی

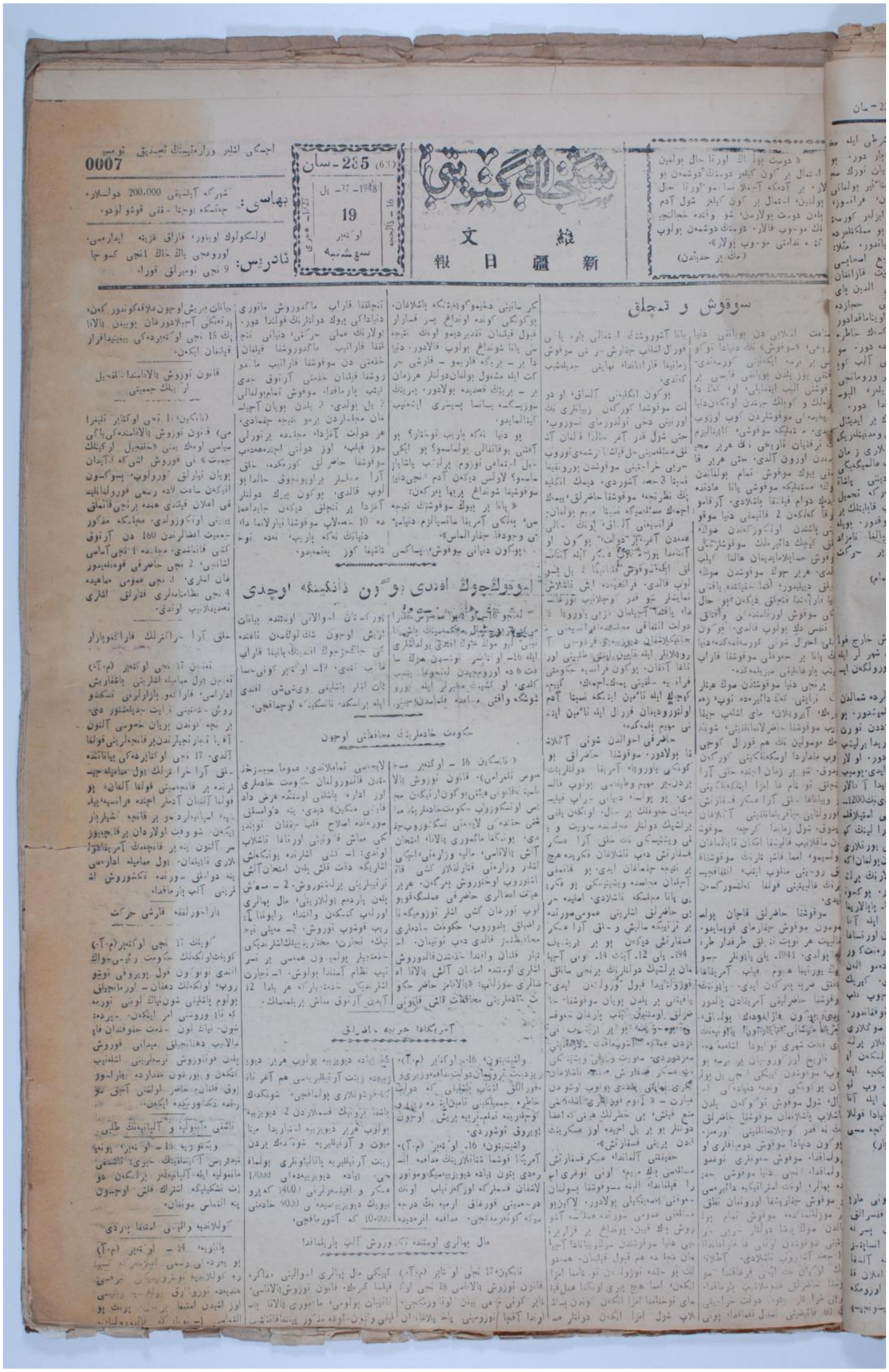

0007

ئاجىكى ئاشلار وزارەتى تصدىق نومىرى

بهاسى: شورگە ئابلىقى 200.000 دولسلار. جەنسكە ئوچتا - ققى قوشو ئودو.

ئادرىس: ئولسكولوك ئوينور، قازاق غزىتە ئىدارەسى. ئوروەجى ئالك ئانجى كوچا 9 نجى نومىرلىق قورا.

235 - سان (631)

1948 - 37 - يل

19

ئوكتەبر

سەيشەنبە

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日報

سوقوش و تمچلق

ئامېرىكادا جەرىيان داۋاملاشماقتا

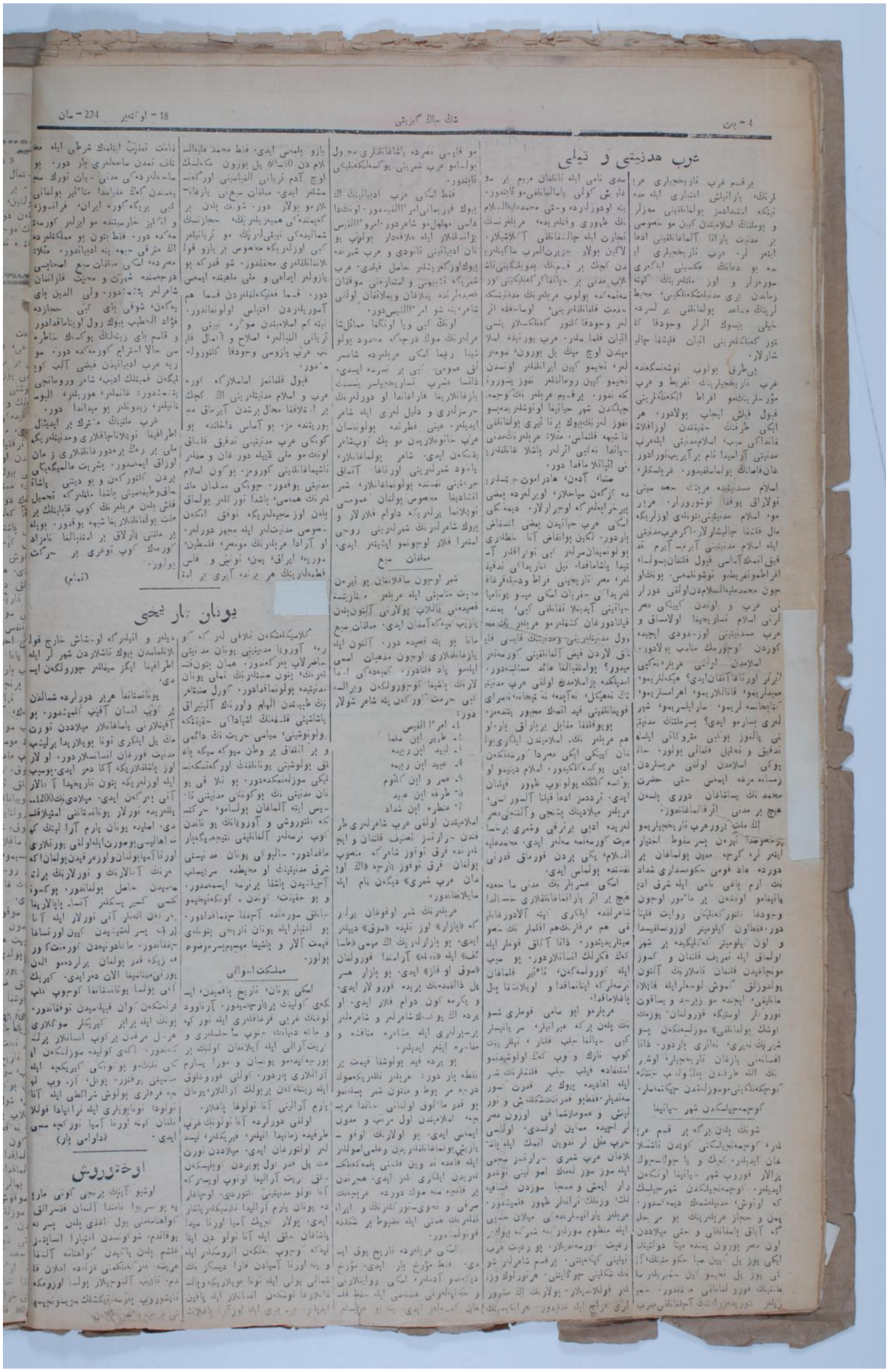
18 – اوکتبر 234 – سان
شنجانگ گیزیتی
4 – بت
عرب مدنیتی و تیلی
(تمام)
یونان تاریخی